

# Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ



№ 7 (1257) ♦ Субота, 13 січня 1996 року ♦ Ціна договірна

## Цей старий Новий рік...



О, старий Новий рік — в цій словесній конструкції, здавалось би, неправильній, алогічній і асиметричній, — є якась дивовижна надійність, щось таке, ніби сподівання на повтор, на повернення, на можливість неможливого, на спробу розпочати відлік часу заново. Особливо якщо два тижні тому, розпочинаючи оцей свій рік, ти зробив це неважко і безнадійно, перепив чи недопив, чи взагалі пив не за те, за що варто — то ось сьогодні у тебе є шанс все переграти, все розпочати заново!

Нехай це самообман — зате найбагаторішній і найбезсвинніший з усіх наших самообманів...

Адже в будь-який інший день ми не наважувомось на це — почати спочатку, бо навчені й розчаровані несорозумними гіркими спробами починати нове життя з наступного понеділка...

А сьогодні — можна!  
Бо сьогоднішня ваша спроба освячена дивним і мудрим терміном Старо-Нового року...

Спробуйте, молоді ви чи старі, зачаровані чи розчаровані життям, спробуйте — і, можливо, станеться неможливе...

Фото Олександра КЛИМЕНКА, «Голос України».

### Нас вітають з п'ятиріччям

Шановні друзі! Прийміть сердечні вітання з Новим роком і Різдом Христовим, а також найширші подорожання з нагоди п'ятої річниці від дня виходу у світ першого номера газети «Голос України».

Народившись і міцно ставши на ноги водночас з розбудовою нашої незалежної держави, ваш часопис стає справжнім пропагандистом державницької політики, справованим на розв'язання важливих соціально-економічних проблем, на утвердження національної свідомості широких верств українського народу.

Бажаю колективу редакції та її головному редакторові міцного здоров'я, творчої наснаги, гострого пера, всіх життєвих гаразів. Нехай «Голос України» виринувши своєю об'єктивністю, чесністю і правдивістю.

Голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації, обласної Ради народних депутатів,  
народний депутат України  
Степан ВОЛКОВЕЦЬКИЙ.

Шановні працівники редакції!

П'ять років з дня виходу у світ «Голосу України» — це не просто п'ять кроків у самостійне життя. Свій літопис газета Верховної Ради України розпочала як провісниця народження нашої молоді держави і з перших номерів активно прилучалася до процесу утвердження й розвитку демократичних засад організації суспільства.

Сьогодні «Голос України» утвердився як наймасовіше і найвпливовіше видання. З його сторінок лунають серйозна полеміка і гострий діалог у пошуках нового і прогресивного. Силою адроканованого слова гуртують співвітчизники задля зміцнення нашої держави. Так тримати й надалі, бо тільки разом, спільно ми зможемо побудувати квітучу Україну!

З повагою голова Полтавської обласної державної адміністрації Микола ЗАЛУДЯК.

### Недописана казка

Чи не здавалось тобі, Малуце, що в новорічну ніч, коли годинник відліб'є північ, вулиці міста спорожніють, а батьківські гості розвеселяться, у міському зоологічному парку незалежно від погоди має піти густий сніг, квітки та вольєри зникнуть, а дерева розростися до величезного лісу? І винен у тому має бути не чарівник, Баба Яга чи якась чортівна, а самі звірі. Вони ж теж мають право на найкраще у році свято!

(Закінчення на 6-й стор.).

### Канадські християни мають досвід не лише в богослужінні

Учора у Верховній Раді України відбулася цікава зустріч. Перший заступник Голови ВР Олександр Ткаченко мав розмову з делегацією Християнського посольства Канади. Очолював делегацію заступник спікера парламенту Канади Девід Кілгор.

Уже протягом трьох років Християнське посольство співпрацює з Федерацією профспілок України. За цей час було проведено кілька семінарів, на яких українські профспілкові діячі вивчали досвід роботи їхніх колег у Канаді. За сприяння цієї організації торік до шкіл та дитсадків України надійшло 1700 продовольчих посилок.

Олександр Ткаченко розповів гостям про роботу Верховної Ради, про завдання та проблеми, що постають під час роботи. Проте наші гості, посилаючись на те, що деякі члени делегації побували в Україні минулого року, оголосили, що вони в захопленні від змін, що відбуваються в нашій державі. «Ми вітаємо вас із прогресом!» — так підсумував усе побачене член делегації Джеральд Шерман.

### НА ДОНЕЧЧИНІ ШАНУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ СЛАВНОЗВІСНОГО ПОЕТА-ПАТРІОТА ВАСИЛЯ СТУСА

У шахтарському краї шанують пам'ять свого сина — Василя Стуса — славнозвісного українського поета-патріота, який загинув у роки політичних репресій. Сьогодні в Донецьку відкрилася виставка, присвячена життю і творчості літератора. В її експозиції — матеріали про нелегку долю громадянина і поета, який повстав проти тоталітарної системи. В області планують встановити пам'ятник майстрові слова.

#### Читайте в суботньому випуску:

- 3 стор. **Тютюн, реклама і закон — хто скаже, де тут забобон?**
- 4-5 стор. **Найцікавіші події тижня**
- 7 стор. **Тасмичий вояж тренера. Викрадення дітей у Полтаві**
- 9 стор. **І не один Блондин над Ніагарою ходив...**
- 12-13 стор. **Росія як Росія. Загинув оди́я снів, а ховали́ дух**
- 16 стор. **Як партійному полюванню завадили... привиди бандерівців**

## Указ Президента України Про додаткові заходи щодо матеріального і морального заохочення працівників вугільної промисловості

Надаючи важливого значення соціально-економічному розвитку вугільної промисловості, підвищенню престижності шахтарської праці, матеріальному і моральному заохоченню працівників галузі, постановляю:

1. Кабінету Міністрів України за погодженням з об'єднаннями галузевих профспілок:

— визначити умови оплати праці, розміри тарифних ставок і схеми посадових окладів працівників вугільної промисловості та шахтного будівництва з урахуванням умов складності праці, здійснити їх перегляд з метою збільшення у межах наявного фонду споживання;

— установити граничні розміри надбавок, доплат, премій і винагород для підвищення частини тарифу у середньомісячній зарплаті працівників вугільної промисловості не менш як до 70 відсотків, маючи на увазі, що званням кваліфікації, зайнятих на підземних роботах, і подати їх на розгляд в установленому порядку.

2. Кабінету Міністрів України забезпечити протягом 1996—1997 років проведення досліджень впливу шкідливих та небезпечних факторів на працюючого у підземних умовах і запровадження системи матеріального та соціального компенсації цього впливу.

3. Кабінету Міністрів України за участю Міністерства вугільної промисловості України встановити галузеву відзнаку «Шахтарська доблесть» І, II, III ступенів і затвердити Положення про порядок присвоєння відзнаки. При описі та заохоченні матеріального заохочення осіб, яким вона присвоюється, з урахуванням ступеня відзнаки.

4. Кабінету Міністрів України розглянути пропозиції щодо доцільності встановлення доплати за почесне звання «Заслужений шахтар України».

5. Установити студентам і учням, які навчаються гірничих спеціальностей, 50 відсотків стипендій Президента України для студентів вищих навчальних і гірничих спеціальностей, та передбачити в проекті Державного бюджету України, починаючи з 1996 року, видатки на виплату зазначених стипендій.

Розмір місячної стипендії студентам та учням, які навчаються гірничих спеціальностей у вищих навчальних та професійних навчально-виховних закладах, збільшити на 20 відсотків щодо встановленого розміру за підсумками навчання, згідно з переліком, що затверджується Кабінетом Міністрів України.

Президент України Л.К.УЧМА.  
м.Київ, 9 січня 1996 року.

## Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів України ПОСТАНОВА

### Про визнання повноважень та реєстрацію народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року

Розглянувши протоколи та інші документи окружних виборчих комісій про результати повторного голосування 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року, а також матеріали перевірок на місцях фактів, викладених у заявах суб'єктів виборчого процесу, щодо окремих порушень Закону України «Про вибори народних депутатів України», Центральною виборчою комісією постановляє:

1. Відповідно до статті 6 Конституційного Договору між Верховною Радою України та Президентом

України, статей 14 і 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» визнати повноваження та зареєструвати народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року.

2. Опублікувати в газеті «Голос України» список обраних народних депутатів України.

Голова Центральної виборчої комісії І. СМЕЦЬ.  
Секретар Центральної виборчої комісії І. ЦЕЛУЙКО.  
Київ, 11 січня 1996 р.

## У Центральній виборчій комісії по виборах народних депутатів України

На засіданні Центральної виборчої комісії 11 січня 1996 року під головуванням І.Смєць розглянуто питання про визнання повноважень та реєстрацію народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року. Розглянуто протоколи та інші документи відповідних окружних виборчих комісій, а також матеріали перевірок на місцях додаткових фактів, викладених у заявах суб'єктів виборчого процесу, щодо окремих порушень Закону України «Про вибори народних депутатів України».

Зокрема, проаналізовано результати виборів у виборчих округах: Голосіївському № 4 та Печерському № 11 (м.Київ), Ужгородському міському № 167 (Закарпатська область), Ірпінському № 211 (Київська область). У прийнятих рішеннях відзначено, що в окремих округах були допущені відхилення від положень Закону про вибори, однак вони суттєво не вплинули на результати виборів.

Відповідно до статті 6 Конституційного Договору між Верховною Радою України та Президентом України, статей 14 і 44 Закону України «Про вибори народних депутатів України» комісія визнала повноваження та зареєструвала 7 народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року.

Разом з тим, під час розгляду результатів виборів в Ужгородському міському виборчому окрузі № 167 Центральною виборчою комісією визнала за необхідне звернутися до Генеральної прокуратури України з проханням перевірити факти втручання голови Ужгородської міської Ради народних депутатів Ратушняк С.М. у виборчий процес під час виборів в окрузі в грудні 1995 року народного депутата України на предмет виявлення у цих фактах зловживання службовим станом і вирішення питання про притягнення його до встановленої Законом відповідальності.

На засіданні комісії розглянуто також питання, пов'язані з підготовкою до проведення повторних виборів народних депутатів України 7 квітня ц.р. Комісія звернула увагу, зокрема, на необхідність посилення контролю за чітким і безумовним виконанням вимог Закону про вибори народних депутатів усіма учасниками виборчого процесу на всіх стадіях підготовки і цесу на всіх стадіях підготовки і проведення виборів, підвищення відповідності до вимог окружних виборчих комісій до роботи дільничних комісій.

У роботі Центральної виборчої комісії взяли участь окремі народні депутати, представники політичних партій, засобів масової інформації.

## СПИСОК

народних депутатів України, обраних при повторному голосуванні 17 та 24 грудня на повторних виборах 10 грудня 1995 року

**БЗРЯК Сергій Васильович** — економіст, голова правління акціонерного банку «Брокінгс-банк», позапартійний, проживає в місті Києві, від Ірпінського виборчого округу №211 (Київська область).

**ДРОВОТОВ Анатолій Іванович** — вчений-агроном, голова колективного сільськогосподарського підприємства ім.Леніна, член Комуністичної партії України, проживає в селі Донському Симферопольського району, від Скав'язанського виборчого округу №33 (Автономна Республіка Крим).

**КОВАЛЕНКО Анатолій Андрійович** — інженер-будівельник, голова Печерської районної Ради народних депутатів міста Києва, позапартійний, проживає в місті Києві, від Печерського виборчого округу №11 (м.Київ).

**МАЙОРОВ Сергій Федотович** — інженер-будівельник, голова Миколаївської обласної спілки молоді, член Комуністичної партії України, проживає в місті Миколаєві, від Корабельного виборчого округу №284 (Миколаївська область).

**СЛОВІДИНКО Сергій Миколайович** — професій за освітою не має, заступник голови Ужгородської міської Ради народних депутатів, позапартійний, проживає в місті Ужгороді, від Ужгородського міського виборчого округу №167 (Закарпатська область).

**ФЕДОРІН Ярослав Володимирович** — інженер-геолог, генеральний директор інвестиційної компанії «Геопроект», член Народного Руху України, проживає в місті Києві, від Голосіївського виборчого округу №4 (місто Київ).

**ШАРОВ Ігор Федорович** — вчитель історії, голова правління акціонерного товариства закритого типу «Інтергаз» член Комуністичної партії України, проживає в місті Києві, від Роздольського виборчого округу №41 (Автономна Республіка Крим).

## Бюджетна дисципліна

**БЮДЖЕТ** держави головне складові частини бюджету, що їх стягують з громадян. У податках зосереджено ту частку майже загальнодержавного бюджету, яку ми погодилися віддати державі, щоб мали соціальні гарантії, були захищені від сваволі будівель, були керовані розумними, відповідальними людьми.

За такої колективної громадянської власності дохідної частини бюджету в демократичних правових державах витрати й дохідні частини бюджету задовольняються представниками цього суспільства, у нашому випадку — народними депутатами всіх рівнів. На загальнодержавному рівні бюджет країни затверджує найвищий законодавчий орган, і він набирає сили закону держави.

Закон, як відомо, слід неухильно виконувати і для цього створено цілу систему правоохоронних органів, а головним гарантом дотримання законів в країні є її Президент. Все сказане — давно відомі істини. Проте погляньмо на справи з вітлення цих істин у нашій державі.

Приміром, звернімося до звіту про виконання закону про Державний бюджет на 1994 рік.

Відрізує нагадаємо, що з огляду на складний планований бюджет під час великих інфляційних змін Верховна Рада України ухвалила рішення про шоквальне коригування бюджету, тобто внесення поправок до закону про Державний бюджет України з тим, щоб не звалювали на уряд країни зайву відповідальність за недотримання закону. Останні поправки приймалися Верховною Радою у грудні 1994 року. Ніби зроблено все.

Погодьтеся, таке добайдинське ставлення до уряду і закону гідне поваги.

Тепер погляньмо на результат. З 22 пунктів дохідної частини бюджету виконано або близько до цього 17 пунктів, або тільки 77 %, у п'яти випадках виконання становить від 51 до 83 %.

Враховуючи, що останні поправки вносилися за підсумками 10 місяців, тобто тоді, коли вже майже все зрозуміло, результат незадовільний. Як бачимо, страждає якесь прогнозоване. Дохідну частину бюджету 1994 року виконано на 101,4 %.

А що з витратами бюджету? З 31 розділу витратної частини бюджету близько до виконання лише 11, а решта розділів не виконано. І значно! Наприклад, на утримання будинків-інтернатів зроблено відрахування лише на 23,1 %. Як же так? Адже там живуть люди, про яких держава має піклуватися цілком, інакше можуть бути дуже погані наслідки для цих, і так знедолюди, людей. Проте від правди ніде дітися.

Або ось на фінансування заходів з конверсії підприємств оборонного комплексу і створення нових видів цивільної продукції недодамо 61,1 % коштів, що становить більш як 3 трлн. грн.

Знову чую трижонке запитання: як же так? Адже це підприємства з великим потенціалом, там були зосереджені найкращі кадри висококваліфікованих робітників та інженерів, багато вчених. На жаль, відповіді немає.

Економіка країни задихається через відсутність розвіданих великих родовищ

енергоресурсів. Декотрі вчені заявляють, що такі ресурси в наших надрах є саме в Азово-Чорноморському басейні. На фінансування цієї Національної програми передбачали виділити 800 млрд. грн., а виділили тільки 242,7 млрд. грн., або 30,3 %. На жаль.

Ми страждаємо через зниження рівня видобутку вугілля, у цьому зв'язку вугілля дуже дорожчає, доводиться купувати його в Польщі і Росії. Понад 100 розроблених лав не забезпечено обладнанням. Потрібні гроші. Планували 2 трлн. грн., дали близько 1 трлн. грн. (50,1 %). Як же так? Відповіді немає!

Прикладів багато, їх 20 з 31. Отже, де перерозподілялися? Так. У зв'язку із заходами здійснення державного регулювання цих (державних) доплат на зовнішній ринок (державні доплати на газ, тверде паливо для населення, житла, перевезення пасажирів, громадський транспорт) перевитрати понад 5 трлн. грн. — 169,1 %. На 2,2 трлн. грн. — перевитрати на пенсії військовослужбовців. Скажемо менше, справа ця свята і зрозуміла. Але чому не внесли в грудні зміни? Адже вже було видно, що нічого було б і гордо гордіти, ні писати цю статтю. Справа значно серйозніша! Розглянемо же кілька фактів.

Перевитрати на обслуговування зовнішнього державного боргу становили 4,5 трлн. грн. — 154,7 %. Неперелачені бюджетом кредити для підприємств пріоритетних галузей народознаку в сумі 2,3 трлн. грн. Бачите, як загально. А хіба вугілля галузь не пріоритетна? Хіба не була в бюджеті? Хто ж так робить, всу-

переч закону про бюджет? Адже його подавав уряд, підписував Президент.

Не заклади до бюджету, а витрати на фінансування заходів з підготовки до осінньо-зимового періоду 9,821 трлн. грн. На виділення міністерствам і відомствам кредитів фінансової стабілізації економіки витратили, не планувавши, мало не 10 трлн. грн. тощо.

От воно як: планували на конверсію, а віддали на щось інше. Захотіли і віддали. Все просто. Чи не так? Хто ж приймав рішення, що суперечать закону?

Тоді, коли бюджет ще не був поданий Верховній Раді України, уряд прийняв Постанову № 61-2 від 7.02.1994 р. «Про заходи щодо подолання платіжної кризи в народному господарстві». Відповідно до цієї постанови міністерствам і відомствам було надано урядовий кредит для фінансової стабілізації економіки і провадження деяких економічних робіт на загальну суму майже 15 трлн. грн. Кредит мали повернути вже 1994 року, бо був короткотерміновий. Проте повернули лише близько 5 трлн. грн. та кредитних процентів — 1,4 трлн. грн. Решту — близько 10 трлн. грн. кредити досі не повернули. І ніхто за це не відповів. Немає дисципліни у нашій Вітчизні.

Наступні постанови Кабінету міністрів України вже від 26.07.1994 р. № 510 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення народного господарства і населення електричною і тепловою енергією в осінньо-зимовий період 1994/1995 року», потім від 1.11.1995 р. № 748 тощо.

(Закінчення на 6-й стор.)



Гайна РОМАНЦОВА, «Голос України»



## Курча тютюну як жертва випадку (тютюн, реклама і закон — хто скаже де тут забобон?)

**С**ЛІД визнати, що найбільший бізнес робиться на маленьких людських слабкостях. І рекламний бізнес тут не виняток. Адже шкідливі звички так само одвічні, як добро чи зло, або, точніше, як зло. Боротися з ними важко, проте є можливість зменшити згубні наслідки. Запеклою цією майже філософською проблемою, наші народні депутати ухвалили в першому читанні закон, що обмежить рекламу тютюну та алкоголю.

Оскільки офіційної статистики щодо рекламної галузі немає, залишається повірити слову міжнародних експертів. За даними компанії «Делойт і Туш» — консультант парламенту, найбільші рекламні агенції України на пропаганді «зілля» збирають від 30 до 80 відсотків власного прибутку.

До речі, стомлене нагадуваннями про вбивчу силу нікотину Міністерство охорони здоров'я ще 1992 року ухвалило Основи законодавства про охорону здоров'я, накласти табу на будь-яку рекламу тютюну. 1993 року таку саму категоричну заборону закладено в Законі про телебачення і радіомовлення.

А рекламистам та їхнім замовникам — усе це пусте. І от у 1995-му парламентська Комісія з питань законодавчого забезпечення свободи слова та засобів масової інформації — автор Закону про рекламу — зробила у ньому відповідне застереження. Годі, мовляв, співати хвалу поганій звичці. Щоправда, з Кабінету міністрів документ повернули оновленим: курчати тютюну було даровано свободу, дарма що лише на спеціально відведених рекламній площі. (Уряд одразу зметнувся, що це може не сподобатися західним інвесторам, які саме неподалік запитали наших тютюнових директорів до своїх курілок).

Втім, навіть у авторів немає єдиної думки щодо редакції закону. Заступник голови комісії Володимир Алексєєв вважає, що розумні обмеження мають бути:

— Частіше-густіше телебачення подає паління в романтичному ореолі як необхідний атрибут популярного стилю життя або як найефективніший засіб досягнення успіху. Так само не слід надавати подібний продукції крайній ефірний час. А що забув двогорбий пан Кемел у дитячий чи юнацький телепередачі, у гасетних виданнях для малечі?

Власне, все це вже враховано в ухваленій редакції закону. Проте народні депутати це мають зважити на стоси пропозицій та зауважень, що надійшли після першого чи-

тання документа. Тому, не бажаччи здавати позиції, рекламисти розпочали інтенсивну теле-радіо-питову кампанію на захист своїх прав.

— Кожний товар, що легально виробляється, має право на рекламу — стверджує Валерій Рудаков, президент асоціації рекламних підприємств «Укрреклама». — Одні з безпосередніх авторів законопроекту, ми одразу наполягали на концепції розумних обмежень. Сказана грушка солодша — всім відома істина. Проте не всім відомі наслідки подібних заходів у декотрих європейських країнах та США.

Навіть Всесвітня організація охорони здоров'я визнала, що між розповсюдженням шкідливої звички та рекламою тютюну прямого зв'язку немає. Проте такий зв'язок існує між рекламою та виробництвом. На ринку Норвегії, де 17 років діяла заборона на рекламу «зілля», частка тютюнових виробів місцевого виробництва зменшилася з 35 до 10 відсотків. Італія сьогодні залишається практично єдиною розвинutoю країною, що чинить «тютюновий терор». І ось там результат: за 30 років заборони частка власної тютюнової продукції на ринках Італії зменшилася удвічі.

Стосовно українських прогнозів, та сама «Делойт і Туш» у разі цілковитого заборони реклами тютюну обіцяє нам втрату 400 000 000 \$ у вигляді недоотриманих податків,

пропання з мрією про західні інвестиції та решту макро- та мікроекономічних негараздів. Але... Цяфрі рік невідання, тож поговоримо про речі простіші й зрозуміліші. Тютюн належить до так званих «зіллях» товарів, тобто таких, що з'явилися на ринку бог знає скільки років тому і зараз добре відомі кожному. З часів Колумба було вироблено, продано та розкурено таку силу сигар, сигарет, трубок та «козачих ніжок», що сучасні завдання реклами полягають суто у посиленні тонких відмінностей нової продукції від старої. Передовсім така реклама інформую про якість продукту, надає можливість зробити правильний вибір.

І навіть коли сплюсар дядя Коля, довідавшись про різницю між новим фільтром від «Філіп Морріс» та старим, не зрадять своїй «Примі», то все одно виробник цієї отрути замештається напевне.

До речі, мало кому відомо, що в Україні (з'ясується) під невиспущим оком Міністерства провадиться державна політика обмеження паління. Тож гідне подиву, що водночас у нас продовжують випускати цигарки з найвищою у світі вмістом смол та нікотину.

Наші козакі можуть запросто прогнати до кінця рекордів Гіннеса за різниці споживання цигарок без фільтра (воно становить 40 відсотків ринку). То як, дожилися ми чи ні до кінця антитютюнової кампанії? І чому б для початку не вжити менш радикальних, проте більш гуманних заходів — обмежити місця для паління, «розвести» курців та тих, хто не палить, у громадських місцях, як це зробили канадці?

До речі, такі суворі правила канадського співжиття не завадили нещодавно Верховному Суду піти державні скасувати жорсткі обмеження реклами тютюнових виробів. Іх було визнано за невідповідні порушення прав громадян на свободу слова. Аргументи більш ніж цікаві: уряд Канади не зміг подати переконливих доказів того, що тютюновою рекламою голодування сприяло зменшенню кількості курців.

Хай там собі що, але є в арсеналі й простіші засоби. Так, це одним цивілізованим методом боротьби з палінням має стати соціальна реклама, відома у нас як реклама здорового способу життя. До речі, завдяки ОРТ наш глядач уже познайомився з її прийомами: пам'ятаєте вражачий «кліпчик» з горою тлі на денці поплінянички або жалюзи перетворення руки курця, яка старіша на очах і врешті-решт перетворюється на скелет.

Проте... все це потребує чималих коштів і (ось цього нам бракувало і до початку першої перебудови!) неординарного мислення чиновників. А воли досі нікого країною не відявили, як вдарити по економічному цигарковому імпорту підвищенням ввізним митом та акцизним збором. Та нічого, живий же курка! Чекаємо підвищення цін та тренуємо легені.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

## «Дружба» діє у полі закону

**Г**ЕНЕРАЛЬНИЙ директор державного підприємства магістральних нафтопроводів «Дружба» Любомир Буняк провів прес-конференцію і прокоментував вимушену тривалу зупинку перекачування російської нафти за кордон.

Наприкінці листопада минулого року керівництво нафтопроводу «Дружба» повідомило партнерів з Росії (їх ніни сто), а також Міністерство палива та енергетики Російської Федерації про те, що із січня 1996 року тарифи за перекачування нафти зростуть на 12–13 відсотків. Такі розцінки спричинили економічними чинниками експлуатації нафтопроводу коштів нестелесо. За однак ціна за транзит нафти через чорноземні зони, через Карпати залишається порівняно з європейськими доволі низькою. Наприклад, за перекачу-

вання однієї тонни нафти на відстань 100 кілометрів «Дружба» отримує нині 0,72 долара. А в Польщі ця цифра становить 1,3 долара.

Підприємства-партнери з Росії поставили до нових розцінок з розумінням. Тримати із ста укладі договори, зробили необхідну передоплату, без котрої, згідно з указом Президента України, «Дружба» не надає послуг іноземним партнерам. Та напередодні нового року несподівано вдарив грім із Москви. 27 грудня із Міністерства палива та енергетики Російської Федерації повідомили, що вони не згодні з новими тарифами і наполягають на переговорах із Держкомнафтогазом України. Здавалось би, ніяких «П» — жовна сторона захищає свої економічні інтереси. Любомир Буняк наголошував на прес-конференції, що це — звична ситуація, яка має місце міжколісійного політичного заварування. Однак це заварування

з'явилося у російських засобах масової інформації: «Україна перекрила нафтопровід «Дружба» і посядила колійний табір соціалізму на голодний пайок», — пише газета «Ізвестия». Таке формулювання, м'яко кажучи, некоректне, бо рішення, як підкреслювалося на прес-конференції, ухвалили на рівні підприємств, а не держав.

Та не всі партнери з Росії наважилися піти проти керівної лінії свого міністерства, у чому нісическом знімалися «Дружбі». Тих, що наважилися укласти договори, Любомир Буняк назвав сміливими, які ризикують. Він також розвіяв міф про те, що Росія начебто продає Україні нафту за заниженими цінами, а тому, мовляв, підвищення тарифу за транзит несправедливе. Насправді ж ціна на російській нафті близька до світової.

Вимушена зупинка обійшлася «Дружбі» приблизно у півтора



мільйона доларів. Неважко здогадатися, що партнери з Росії також знають збитки, однак міністерство наполягає на своєму: переговори — і кряй. Що ж, «Дружба» запропонувала проводити їх у

Львові, Міністерство палива та енергетики Російської Федерації наполягає на Москві, але Держкомнафтогаз не погоджується і запрошує до Києва. Поки що сторони не дійшли згоди...

## У номер

## • Київ

## Грип відступив

Епідемію грипу в Україні локалізовано. У всіх десяти контрольних містах України рівень захворювання на грип зменшився нижче за епідемічну межу, повідомили у штабі боротьби з цим захворюванням при Міністерстві охорони здоров'я України.

За оперативними даними Міністерства охорони здоров'я, за минулу добу в десяти контрольних містах захворіли на грип 16,142 тисячі чоловік. У грудні кількість хворих сягнула 65 тисяч чоловік на добу. У Києві кількість хворих становила 5,449 тисячі, у Львові — 1,222 тисячі.

## • Запоріжжя

## У небо —

## з новими двигунами

Акціонерне товариство «Мотор Січ» освоїло випуск двох нових двигунів.

Генеральний директор цього підприємства В'ячеслав Богуслаєв заявив, що практично завершено підготовку до підписання актів міжвигідної комісії по новому двигуну Д-436 для пасажирського літака Ту-334, що його випускає київський завод.

Уже в січні цього року розпочнуться випробування експериментального літака Ту-334 з новим двигуном.

В. Богуслаєв повідомив також, що «Мотор Січ» виконало дані раніше обіцянку підвищити ресурс авіаційного двигуна Д-181 для транспортних літаків Ан-124 «Руслан» і Ан-225 «Мрія».

## • Луганськ

## Невідомий відкрив вентиль

Триває ліквідація наслідків аварії на нафтопроводі Лисичанськ—Тихорецьк.

Як повідомили в прес-службі штабу Цивільної оборони України, залишилося прибрати близько 100 куб. м нафти на ділянці 400 кв. м. На території 500 кв. м ґрунт, на який розлилася нафта, утилізовано.

Нафта вилінула на ґрунт 8 січня, коли невідомий відкрив вентиль на нафтопроводі діаметром 700 мм Лисичанськ—Тихорецьк (частина нафтопроводу Куйбишев—Новоросійськ, який російська нафта експортує до далекого зарубіжжя).

## • Луцьк

## Новий рік почався з новосілля

У Старовишківському районі Волинської області справили новосілля: у селі Смолярі дано в експлуатацію школу на 240 місць, у селі Секунь — Будинок культури й бібліотеку. А в районному центрі 43 сім'ї отримали квартири. Як сказав голова райдержадміністрації Володимир Гайдук, коштом місцевого бюджету в селах району будуть ще три школи, газифікують. Таких високих темпів будівництва Поліський район на Волині ще не знав.

## • Дніпропетровськ

## Втекли недалеко

У результаті оперативно-розшукових заходів затримано 4 із 5 чоловік, що скоїли 9 січня втечу з приміщення попереднього затримання місцевого відділу міліції міста Первомайська Дніпропетровської області.

Як повідомили в центрі громадських зв'язків Міністерства внутрішніх справ України, осіб, що скоїли втечу, обвинувачують у вташуваннях, крадіжках та хуліганстві.

## «Подарунок» тижня

## Що написано пером...

## або Різдвяний «подарунок» колега з «Независимости»

Новорічних різдвяних подарунків і поздоровлень наша газета отримала чимало. А також привітання з нагоди гітарички «Голосу України», за що редакція щиро вдячна всім нашим гостям.

Не забула нас своєрідно привітати і газета «Независимость». В номері за 5 січня вона написала, що працівникам «Голосу України» передбачено тільки на зарплату в проєкті бюджету держави на нинішній рік 538 мільярдів карбованців.

Ми підкажуємо: згідно обіцянки «Независимости» на одну нашу редакційну душу припадає три мільярди карбованців зарплати в 1996 році, або щомісяця — по 250 мільйонів крб. Спасибі, звичайно. Але як дотримати такої обіцянки, якщо фактична середня зарплата в «Голосі України» становить 15 мільйонів карбованців на місяць? Пропозиція одиєї «Независимости» пообіцяла, її і виконувати. Тобто доплачувати кожному співробітнику «Голосу України» по 235 мільйонів крб. щомісяця. За рахунок «Независимости», щоб слово з ділом не розходилося.

Іншого шляху підтвердити правдивість опублікованого просто не існує.

## Сергій ВУСАТИЙ, «Голос України»

## Марно би́ли себе в груди?

Президент України Леонід Кучма наприкінці минулого року зазначав директорів другого європейського департаменту Міжнародного валютного фонду Джону Оллінг-Смі, що новий для України стратегічне випередження. Авторитетний іншою дипломатичною погоджувався, що зусилля українського уряду мають справити належне враження на його колеги, які в січні визначать остаточну долю четвертого траншу півмільярдного кредиту «стенд бай».

Як з'ясувалося цього тижня, зусилля українського уряду, справді, справили враження на директорат МВФ, проте — негативне. І найпохмуріші прогнози спостерігачів, схоже, справджуються: МВФ призупинив фінансову допомогу Україні. Голосування з приводу надання нам четвертого траншу кредиту відкладено на невизначений термін. Це означає, що наша багаторічна економіка постане перед загрозой втратити не лише 700 мільйонів доларів, а ще й кредит у 2,5 мільярда доларів, який надається державам, які успішно долають бар'єр «стенд бай».

І що ж капіталісти не задовольнили? Застесь, усе. Причому, те, яким темпами Україна обслуговує зовнішню заборгованість, зокрема перед Російською Федерацією. Як відомо, на сьогоднішні залишили Росії за нафту й газ більш як 200 мільйонів доларів США. Не задовольняє МВФ і рівень інфляції, який наш уряд зобов'язувався довести до 1—2 відсотків на місяць ще торік. А до наміру знизити загальний рівень інфляції цього року до 36 відсотків (торік мали за 180) капіталісти з МВФ ставлять доволі скептично. Натомість вони вже вибачили! Ось і розмір дефіциту нашого бюджету їх не задовольняє, і соціальна напруженість у шахтар-

ських регіонах, і життєвий рівень наших трудящих. Цей рівень і нас, гриніш, не задовольняє. А як його підняти? Перекнути минулого листопада в Донбасі близько 260 мільйонів доларів, а МВФ знову скривився. Звісно, без фінансової підтримки Заходу неможливо.

Тільки як?

Мал. Сергія ФЕДЬКА.



## Презентація тижня

Олександр ПІЛАТ,  
«Голос України»

### «Хочу, щоб мене почули і зрозуміли»

У приміщенні Кримського російського академічного драматичного театру ім. М.Горького відбулася презентація книги колекції депутата Верховної Ради України, колишнього Голови Верховної Ради Криму, професора Симферопольського держуніверситету Миколи Багрова «Крым. Время надежды и тревоги». Вона охоплює період 80—90-х років, з часу обрання М.Багрова першим секретарем Кримського обкому Компартії України.



Ця книжка-оповідь, книжка-роздум. У ній — 85 кольорових і чорно-білих фотографій, на яких — автор з багатьма керівниками Радянського Союзу, України, зарубіжних країн, що перебували в Криму на відпочинку чи з діловим візитом.

«Головне, чого я хочу, — щоб мене почули, правильно зрозуміли...» — зазначено у передмові книжки.

На презентації М.Багров сказав, що сьогодні встановилася тенденція ганити минуле, «але майбутнього без минулого немає і бути не може». Головним своїм досягненням автор вважає відновлення республіки в Криму. Він заявив: «Ніколи я не збирався порушувати суверенітет України. Я розумів, що коли Крим і може чогось домогтися, то тільки в правовому полі України». Тому як напучення пролунав його фраза: «Хочу сказати, ніколи Верховній Раді Криму: «Погрався в політику й досить. Давай-те зробимо все, щоб життя поліпшувалося».

Неприємне було для автора виключення його з партії Кримським рескомом Компартії Криму. З Компартією Криму, котра підтримала О.Мешкова на виборах, він не хоче мати нічого спільного, хоча, як і раніше, вважає себе комуністом.

Стосовно нової Конституції Автономної Республіки Крим М.Багров переконаний, що вона значно поступається перед тією, яку було прийнято при ньому. Цікавий факт, що його наведено М.Багровим. Напередодні путчу, про який тоді ніхто не знав, у серпні 1991 року до Криму разом приїздили Борис Пугачов і Євген Примаков. А тепер останній — міністр закордонних справ Росії. «От що таке «КНП», — підсумував Микола Багров.

## Звіт тижня

Марина КОВАЛЬЧУК, «Голос України»

## СТО ДНІВ МІНІСТРА

МІНІСТЕРСТВО юстиції України провело прес-конференцію за підсумками 100 днів діяльності нового міністра Сергія Головатого.



Одним із перших завдань міністра було створення умов для стабілізації роботи колективу, виходу з кризи, бо, за словами С. Головатого, міністерство останнім часом поступово розвалювалося, існувала і кадрово проблема.

Підбиваючи підсумки 100 днів керівництва Міністерством юстиції, С. Головатий, зокрема, відзначив, що було виконано близько 10 тисяч рішень, доручень уряду, дано привілею оцінку діяльності призначення України до Ради Європи, здійсненося доопрацювання концепції судово-правової реформи України, перебуває на заключній стадії підготовка проєкту Цивільного кодексу. Провалилися й інша робота, зокрема складання так званих Білої і Зеленої книг.

Біла книга — це офіційний звіт про діяльність міністерства за 1995 рік. Зелена — план дій на найближче майбутнє, що передбачає пошук змін статусу Міністерства юстиції, його функцій у системі органів державного управління й в суспільстві загалом.

На завершальній стадії висловлює сподівання, що Міністерство юстиції буде органом сприяння становленню громадянського суспільства в Україні, утвердження принципів верховенства права і справедливості, органом забезпечення прав людини.

## Питання тижня

Валерій ДРУЖЕНКО, «Голос України»

## Ядерна політика: від базування до ліквідації з можливим силосуванням?

Висбух, що пролунав минулого тижня у Первомайську, що на Миколаївщині, акордит життя тутешній шахтно-посувковій установці. Це перша «жертва» в рамках тристоронньої з Росією і США домовленості, згідно з якою Україна пообіцяла зняти 36 відсотків своїх навичок на її території ШПУ. Разом з тим об'єкти, що «залишилися в живих», будуть пристосовані для мирного служіння. Тільки от лише — не придумали поки що, як ефективно використати ці 64 відсотки ракетних потужностей, хоч до розв'язання проблеми з недовідним часу залучено вітчизняних учених мужів.

Як розповів на прес-конференції, що відбулася цього тижня в Києві, міністр оборони України Валерій Шмаров, останнім часом це питання делалі більше мусує, у засобах масової інформації, на суд громадської думки виносять різні пропозиції, аж до використання шахт триметрового діаметру і глибиною 50 метрів під силосну яму або для розведення печерних.

А на державному рівні з представників різних міністерств і відомств, учених створено спеціальну комісію, яка в тримісячний термін має узаконити пропозиції щодо використання ШПУ у народному господарстві і використати найдоцільніші. Втім, якщо навіть за цей період державні мужи не зможуть визначитися, чимаряд чи варто знищувати їх у невикористаності. Адже, за словами Валерія Шмарова, за кордоном також намагаються вивільнити ШПУ зусилля працювати на економіку: в Росії зробити це так і не змогли, а в Америці не вигодили

нічого кращого, як вилучити на один з шахтно-посувкових установок музею. Поки що найреальніший шлях до хоча б часткового відшкодування коштів, вкладених у будівництво таких об'єктів, вважають у Міністерстві оборони, — «свакуація» і використання міст ШПУ: висококаліберного металу, кабелів, апаратури.

На фото Олександра КЛИМЕНКА: шахтно-посувкову установку в Первомайську ліквідували. А що робити з тими, які не підлягають знищенню?





Прогноз на завтра

# Приватизація печального образу

**В 1996 року Фонд державного майна України планує завершити сертифікату приватизації в країні. 31 грудня 1996 року проектом Державної програми приватизації на поточний рік визначено останній день використання приватизаційних майнових сертифікатів.**

Фонд державного майна звернувся до Президента з проханням скоротити строк видачі населенню приватизаційних майнових сертифікатів з 31 грудня 1996 року до 30 верня поточного року.

Спеціалісти ФДМ побоюються, що частина цінних паперів, які мають бути використані в процесі приватизації, не буде забезпечена майном.

Перший заступник голови ФДМ Євген Григоренко нагадав в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна», що у грудні 1995 року тимчасово припинено приватизацію підприємств нафтогазової галузі. Нині перелік підприємств, які не підлягають приватизації, містить понад 6,5 тисячі.

За даними Міністерства статистики України, вартість основних фондів та об'єктів коштів, що були в державній власності за станом на 1 жовтня 1995 року без ураху-

вання вартості державного житлового фонду, становила близько 6,217 млрд. грн. За даними ФДМ, приватизаційні майнові сертифікати громадян мають бути забезпечені майном на загальну суму близько 2180 трлн. грн., компенсаційні сертифікати, владчу яких, за останніми офіційними даними, буде розпочато навесні цього року, — на 300 трлн. грн., житлові чеки — на 640 трлн. грн.

Питання вклення в обіг останнього цінного паперу житлового чека — поки не вирішено. Спеціалісти пояснюють це тим, що спочатку цей цінний папір було призначено для приватизації житла і не забезпечено майном державних підприємств, які підлягають обов'язковій приватизації.

Якщо Верховна Рада внесе рішення про використання житлових чеків як сплату за акції приватизованих підприємств, ФДМ звернеться до парламенту з проханням про збільшення переліку середніх і великих підприємств, які підлягають обов'язковій приватизації, за рахунок скорочення списку підприємств, які не підлягають приватизації, сказав Є. Григоренко.

За даними ФДМ, приватизаційні сертифікати одержали більш як 50 відсотків громадян України. За розрахунками ФДМ, у середньому шостимся приватизаційні одержують близько 2 млн. чоловік.

Однак темпи вклення цінних паперів набагато повільніші, що, на думку експертів, спричинено низькою інвестиційною привабливістю підприємств.

За даними ФДМ, за 11 місяців 1995 року в Україні приватизовано 12497 об'єктів, серед них 9745 об'єктів малої приватизації (43,3 відсотка), 2704 середніх і великих об'єктів (33,3 відсотка) 48 з 1200 об'єктів незвершеного будівництва, що підлягають приватизації в 1995 році.

Мал. Володимира ВАСЬКОВИЦЕВА.

Цитата тижня

## Комуністи загрожують «упереджувальним»...

Проведення «упереджувального» референдуму з положень проекту нової Конституції, на чому наполягають комуністи, є «спробою дестабілізувати політичну ситуацію в Україні, зрівняти прийняття Конституції і перенести центр ваги на деякі її аспекти». Про це заявив в інтерв'ю агентству «Інтерфакс-Україна» у вікторію начальника управління адміністративної Президента з питань внутрішньої політики Сергій Телешун.

Референдум, за його словами, може «позначити процес прийняття Конституції й загострити суперечності між різними політичними силами».



Допомога тижня

## Бабці на бублик

Кабінет міністрів України своєю постановою встановив з 1 січня 1996 року державну грошову допомогу в розмірі до 1,5 млн. грн. самотнім непрацюючим громадянам, що досягли пенсійного віку або визнані інвалідами 1-ї чи 2-ї групи.

Допомогу надаватимуть також сім'ям, що складаються з згаданих категорій громадян, середньомісячний сукупний дохід у яких на одного члена сім'ї не досягає вартості межі малозабезпеченості — 4,8 млн. грн.

Міністерствам і відомствам також доручено встановити у двотижневий термін порядок виплати допомоги, а також до 1 березня 1996 року подати до Кабінету міністрів пропозиції з уніфікації системи виплат грошової допомоги іншим категоріям непрацюючих громадян.

Чутки тижня

Микола НЕЧИПОРЕНКО, «Голос України»

## Радість чи біда?

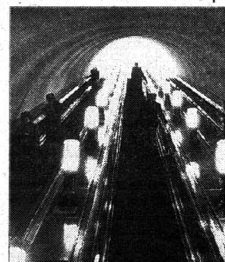
**ЧУТКИ та плітки змусили прес-службу Дніпропетровської обласної Ради терміново скласти журналістів з приводу пущеного напередодні нового року метрополітену. Подейкують, начебто підзем-**

Як на мене, це той випадок, коли чи не самі газетарі якщо не спровокували, то наврочили недобрі чутки.

Ще лише готувалися відкрити метро, а «Новая газета» непересічно пошло поспішила назвати «оржественной жутью». На яких підставах? А на тих, що метрополітен, мовляв, має не радувати дніпропетровців, а жахати, як неминуча загроза. На «обуджені стресами» думку автора публікації І.Старенка, аварій та катастроф на ньому не уникнути. За день і «Комсомольська правда» підхопила поговір, ніби дніпропетровський метрополітен працюватиме лише кілька днів, а потім його закриють, щоб не випробувати долі. Шо навіть астрологи передбачають велику аварію.

Насправді метрополітен працює і перевозить навіть відносно більше пасажирів, ніж передбачали. Очевидний парадокс: хоча багато хто надто полюбляє смакувати чутки, однак мало хто приязно їх сприймає. Тиденьку князем, а тепер спробуй відмитися...

У світі шапнується і незалежна, і опозиційна преса, але винятково розумна, аргументована і конструктивна. Отож сором сьогодні за своїх колег. Бо чутки про «смерть» дніпропетровського метро надто перебільшені.



Заява тижня

## У «Нової мови» нема спільної мови?..

Попередні запевнення керівництва Національної телекомпанії України про те, що на початку цього тижня будуть з'ясовані усі питання щодо невиходу програми «Післямова» і буде підписаний новий договір між НТКУ та ТК «Нова мова», не виправдалися.

Телекомпанія повідомила, що з початку 1996 року повністю змінюється правила співпраці НТКУ з недержавними студіями. Нам запропонували абсолютно новий варіант договору. Цей документ вимагає винятково уважного вивчення, оскільки має визначати майбутні умови існування ТК «Нова мова» в національному телесфері. Низка положень запропонованого варіанта договору відверто неприйнятна, а тому з вини НТКУ переговорний процес затягнуто.

Телекомпанія «Нова мова», що незалежно від ходу переговорів з НТКУ програма «Післямова» буде підготовлена до ефіру на 21.01.1996 року, касета з програмою буде вчасно доставлена в телевізійний апарат.

Проценти тижня

## Інфляція в грудні в Україні — 4,6 %

Інфляція в Україні в грудні 1995 року становила 4,6 %, повідомили агентству «Інтерфакс-Україна» в Міністерстві статистики.

У листопаді рівень інфляції становив 6,2 %, у жовтні — 9,1 %, у вересні — 14,2 %.

Грудневий рівень інфляції — найнижчий у 1995 році. Аналогічного рівня було досягнуто в серпні минулого року.



ронний характер. А саме — буде збільшено соціальні гарантії незайнятій громадянам. Державі вигідніше платити за простий робітничий, аніж забезпечувати його місцем.

На стадії допрацювання перебувають законопроекти, що забезпечать правову базу нової політики зайнятості. Головне новачку проекту закону «Про зміни й доповнення до «Закону про зайнятості», що його невідомо розглядатиме Верховна Рада, полягає в тому, що з держдіприємств і організацій буде знято відповідальність за виплату допомоги вильнюваним працівникам. Пропоновано цей обов'язок покласти на Фонд зайнятості. Законодавчі зміни вимагатимуть збільшення обсягів Фонду на 20,6 трлн. грн. При цьому армію безробітних, що зростає, доведеться годувати платниками податків, які працюють.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

• Діємо продавати...

Коментар

Ольга ВАУЛІНА, «Голос України»

## Незамінних немає. Є «зайві»

**НА ЖАЛЬ, у новий рік ми уйдіти зі старими проблемами. Одна з них — зайнятість населення. Тисяч тоїжної зайнятості пили в неспадку. Тримільйонний поїзд безробіття Україною правде. Вітчизняний ринок праці нагадає айсевер, верхівка якого — офіційні клієнти державної служби зайнятості, а підводна частина — приховані безробітні.**

На кінець минулого року на обліку в службі зайнятості перебували 112,6 тисячі громадян, які одержали статус безробітних. Їх 600 тисяч співвітчизників, не знайшовши свого місця в новому економічному житті, зареєструвалися у центрах сприяння зайнятості як такі, що шукають роботу. 46% з цієї кількості спирались втлумачити свій голод до праці завдяки системі державної служби працевлаштування, 11% — переключилися на 4%, — були одинокими громадськими роботами: прибирання вулиць, озеленення тощо. Шоправда, останній вид робіт нагадає легенди про трудовий ентузіазм батьків і діда, бо легше й вигідніше нині взятися до перепродажу сигарет і шоколадок, аніж за копійки махати мітлою...

Утім, незаняті в народногосподарському комплексі руки й голови не надто покладатися на допомогу держави. У народі починає розвиватися капіталістична жылка: кожен влаштується, як уміє, і переважно в малому тіньовому бізнесі. Феномен українського безробіття в тому, що його, по суті, не існує. Постачати до торговельної мережі горілку, сіксерси й памперси, закуплені на базарах Польщі чи навіть на барачолі сусіднього райцентру, — це також робота. Шоправда, немає тарифних ставок, штатного розкладу, профспілкової допомоги, але ж і податків ніхто не платить, і начальників немає (рекет поза увагою).

А поки народ, як може, заробляє на кусень хліба з маслом, у державному секторі 143,6 тисячі вакансій чекають на заповнення. Отож, робота є, але працювати ніхто не бажає. Попит не відповідає пропозиції. На біржі робочої сили пропонується переважно некаваліфіковану працю. А «вантажники ашельськи дікають» піде далеко не кожний токар постного розряду: тут має місце морально-психологічний бар'єр. Однак його легко усунути доброю платією. Адже не вадить, приміром, нашому докторові наук мити посуд у якійсь закордонній заїваїлівці, отримуючи за це 5 доларів за годину. На думку директора Республіканського центру зайнятості Володимира Єрасова, поки в країні не запрацює механізм цивілізованої оплати праці, проблему безробіття не розв'яже.

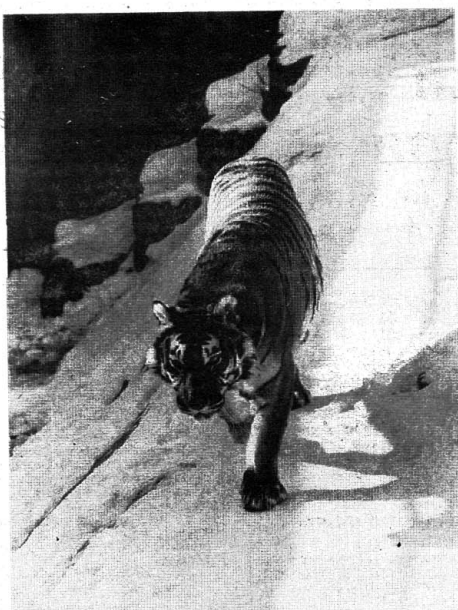
Одним з парадоксів нашого ринку праці є прихована безробіття. На думку фахівців Міністерства праці України, фіксований ринок робочої сили не відповідає дійсності. Нині у вимушених неоплачуваних відпустках перебувають близько 4,5 мільйона працездатних громадян України. При цьому втрачається кваліфікація, нема ні моральної, ні матеріальної зацікавленості, падає дисципліна, а отже — неминуча соціальна деградація особистості.

Прогнози на майбутнє оптимізм не вселяють. Щоб оздоровити економіку, треба відмовитися від послуг 2,5 мільйона трудящихів II сектора. Цього року служба зайнятості оцінює близько 400 тисяч «зайвих» людей. За безробіття, що прогресує, державна політика у сфері зайнятості матиме обо-

Дмитро КОНОВАЛОВ, «Голос України»

(Початок на 1-й стор.).

Усе почнеться з вухатої сови. Вона живе в будиночку екскурсії, що поруч із головним вхідом зоопарку. Саме з неї, бо бачить усіх найперша, а закапелок, в якому живе, отак одразу й не помітити. Вдень, коли людей забагато, мовчазна й на все дивиться великими попереджувальними кольору очиськами. Немов натякає: «Тс-с! Мовчи! Це глибоко між нами!» Але в ту ніч! Вухата пугує, розбудивши хвилястих папужок на стіні, її своїм переляканим цвірінняням попередять какаду в будинку дирекції, а той уже видасть наказ: «Можна починати!» І чергові по зоопарку, можеш бути певнений, ані опалювачі, ані нічна охорона, ані господарі, ба навіть ветлікар, нічого не побачать. Не через те, що не дало ставляться до своїх обов'язків, Боже борони! А тому, що спостерігатимуть за зовсім іншими, цілком реальними, а не казковими речами. А як би ти не любив тварин, хай навіть бойових собак, дуже модних нині, все одно без віри в існування казкових героїв у новорічну ніч нічого незвичайного не вгледіш. Так що мож-



## НЕДОТВІЖА КАЗКА

на бути цілком спокійним. Бо хто в них тепер вірить, окрім нас із тобою, Малюче?

Якщо ж і твої справи у цьому дні не вельми добрі, не сумуй передчасно: маєш шанс потрапити на свято вдень. Теж повинно бути весело! Одна тільки заборона: ніякої стрілянини з петард та іншої галасливої зброї. Звірі цього чомусь не люблять. Проще інше — будь ласка: різні лекції, консультації, вікторини, екскурсії, біля фонтана показуватимуть різних їжачків, морських свинок, пацюків, тхорів, кролів домашніх тощо. Це можливі якісь приємні несподіванки... Бо який без них Новий рік?

Ну, а якщо ти якось уберігся від різних телевізійно-комп'ютерних надмірностей за читанням книжок Родарі, Ліндгрена, Грім та інших дуже розумних і дуже добрих казкарів, то мажеш знати: у середині казки героєм завжди вкрай погано, бо інакше про що писати? Так ось, зараз ми з тобою перебудуємо якраз у розпал сюжету. Я днями пройшов, передивився, на кого можна поклястися у що ніч, і маю сказати: справи наші з тобою не вельми добрі. Не через те, що ведмеді-бурмила дружно поринули у зимову

сплячку, бо треба шукати ведмедят. Немає зайчиків-побігачиків. І вовчик-братчик зник. Правда, і герої закордонних казок зазнали втрат. Не повернуться старі лев та верблюд. Але то їхні справи, а нам свої рідніші. І як добре, що лисичка-сестричка на місці. Наша. Руді. Казала, що не підведе. Якщо не бреше. Є мишки-шкрябатушки. З ними все гаразд. З гризунами завжди має гаразд. А от далі доведеться думати про заміни. На цьому етапі сюжету не тільки ми з тобою — усі дорослі заміняють своє на закордонне, бо свого або обмаль, або немає. Ну добре, зайчика заміняти кроликом. Аби під час денних програм вони не повтомлювалися, як батько після роботи. Сам знаєш, яке з нього тоді пуття. Жабку, якщо виникне потреба, підміняти нільською крокодилом, на батьківщині він досягає 4-метрового зросту. З таким де хочеш проїдеши. Я думав, лева може замінити пантера багіра. Чорна, глуща. Але мені наткнули, що з нею краще не зв'язуватися. Нетовариська, та й характер у неї — гірший, ніж у нелюбимого вчельки. Можна пошукати серед мавп. Є папукоподібна пара. Чудо, а не пара. Та й узагалі вибір великий:

близько п'ятисот видів тварин. І якщо увімкнути власну фантазію, виплутатися якось та можна. Для такого кинігара, як ти, у цьому не буде великих проблем.

От тільки як би на нас не чекали неприємні новини... Ще коли я був у зоопарку в передсвяткові дні, закрилися для нашого з тобою відвідування, у зв'язку з грипом, волеями приматів, як по-науковому обзивають мавп. Бо вони хворіють так само, як і ми. Шимпанзе, наприклад, узагалі називають двійником людини, бо в її мозку близько трихсот спільних рис з мозком людини. Тому навіть грізне посидівчення «ГУ» виявилося безсилем. І якщо епідемія не спала, зоопарк закрили б зовсім. Але це тільки побоювання. У казках нас теж лякають, а потім, виявляється, — все гаразд.

Як і закінчення в казках завжди добре. От тільки з кінцем доведеться трохи зачекати. Наша з тобою, Малюче, ще не дописана.

Р. С. Автор висловлює щирі подяку працівникам Київського державного зоологічного парку В. М. Заїцевій, К. М. Ходарченко та Т. Д. Абакумовій за допомогу в організації матеріалу.

## Бюджетна дисципліна

(Початок на 2-й стор.).

Приймали постанови, видавали, і не повертали кредити, аміни до бюджету не вносили, порушували закон, проте це не турбувало ні керівництво Кабінету міністрів, ні керівництво Міністерства, не скасовував незаконних постанов Кабінету міністрів Президент країни, не оскаржував порушення закону Генеральний прокурор країни.

Сума безвідповідальності перевершила критичну масу. Неповагу до закону продемонструвала вся виконавча влада і тим дала приклад іншим. Відома приказка, що закони пишуть для простих людей. Вона знайшла, на великий жаль, цілковите підтвердження в нашій Україні.

Мені можуть заперечити: чого займаєш старе — Ю.Звягільський — в Ізраїлі, В.Масол — у залі Верховної Ради, немає колишнього міністра фінансів П'ятаченка і багатьох інших. Може, й не варто було б, проте... Люди приходять і йдуть, а безладдя залишається.

Переді мною довідка про виконання Державного бюджету України за 10 місяців 1996 року. Доходну частину бюджету за кількома позиціями зрівнює надходження відрізняє від перевищення поточних доходів над витратами. Національного банку (план — 60,8 трлн. грн., факт — 0), рентна плата за нафту й газ і різниця в цінах на газ (план — 197 трлн. грн., факт — 59 трлн. грн., або 30 %). Я навів найхарактерніші приклади.

За «упущеннями» такого роду стоять невідплати за кілька місяців зарплати працівникам бюджетної сфери, недофінансування майже за всіма позиціями витратної частини. Все це спричинило страждання мільйонів людей. А хто за це відповідь? Як бачите, не зайве і колишнє згадати.

Закон про Державний бюджет країни — законодавчий акт великого економічного й політичного значення. Складений на основі урядової програми соціально-економічного розвитку, він покликаний регламентувати виконання цієї програми і забезпечити досягнення планованих результатів.

Наявна практика виконання бюджету порочна, і її наслідком може бути тільки зрив усіх програм. Це й відбувається.

Якщо Президент і уряд серйозно ставляться до своєї програми, якщо Верховна Рада затвердила цю програму, то обом гілкам влади — виконавчій і законодавчій — слід суворо дотримуватися закону про Державний бюджет і вчасно вносити до нього зміни, якщо того вимагатиме життя. Тільки таке ставлення до закону створить передумови для його стабілізуючого впливу на економіку і порядок.

Цього вимагає життя.

Володимир ПУСТОВОЙТОВСЬКИЙ, заступник голови Комісії Верховної Ради України з питань бюджету.

Анатолій КОБЕЛЬНИК, «Голос України»

### Килими з-під рук шахтаря

Коли Анатолій Миколайович Вишенько пішов із шахти «Вікторичинська» виробничого об'єднання «Луганськвугілля» на заслужений відпочинок, то «проминя» виїзний молоток на велосипед. Та став не педалі крутити. Йому потрібен був лише велосипедний колісний обід — з нього виготовив... п'яльця. І почав ткати килими.

Ця справа незабаром перетворилася на сімейну. Сини Анатолія Миколайовича готують інструменти, невістки відбілюють основу і фарбують пражу. І виходять з-під рук шахтаря такі килими, що замиляєшся, — тут оживає вся луганська природа.

## АТ «Градобанк» інформує:

вартість валютних депозитних сертифікатів (ВДС) на пред'явника на 13 січня 1996 року становила \$ 501, доходність 11,58% річних (ВДС, серія PD-5, \$ 500, 6 місяців).

Телефон для довідок: (044) 212-22-29.

## РІВЕНЬ СТАВОК

по депозитних вкладах в АТ «Градобанк» станом на 13.01.1996 року

У національній валюті (для юридичних осіб, мінім вклад 1,0 млрд.грб.)						У ВКВ (для юридичних і приватних осіб, мінім вклад \$1000, DEM 1500)							
Строк, днів		5—10	10—20	20—30	60	90	Строк, місяців	1	2	3	6	9	12
Річна ставка %	1 млрд.	—	—	65	75	80	Річна ставка %	8	8,5	9	9,5	11	12,5
	від 5 млрд.	—	45										
	понад 10 млрд.	35	50	70	80	85							

Відсотки у національній валюті та у ВКВ нараховуються і виплачуються щомісячно філіям Градобанку по всій території України за місцем укладання угоди.

Телефони для довідок: (044) 216-59-50; 212-13-60; 267-10-38; 244-70-53.

Олексій КАВУН, «Голос України»

## Гарні жінки в Болгарії, та найчарівніша — з Житомира

У Житомирі побувала «Місис Болгарія» — Світлана Минчева. Приїжджала не в справах, а до мамі, бо найчарівніша жінка Болгарії — житомирянка.

1989 року Світлану, тоді ще Додельцеву, директор конкурсу «Міс Житомир» Петро Шербина запросив узяти участь у першому житомирському огляді красунь. З його легкої руки дівчину розглядали аж у Варні і запросили до престижного рекламного агентства, де працює й нині. Вийшла заміж, народила доньку. Піднімалася сходами

конкурсів жіночої краси і зрештою була визнана найчарівнішою жінкою Болгарії. Одержала запрошення взяти участь у найпрестижніших конкурсах «Місис Європа» і «Місис Світу».

Гостюючи в Житомирі, Світлана Минчева розповіла, що готується до показу колекції моди свого агентства в Італії та Франції, а мріє про те, щоб такий показ 1996 року відбувся і в Житомирі.

Житомир.



Григорій ГРИНЬ, «Голос України»

# Таємничий вояж тренера

## Полтавська міліція розкрила злочин із викраданням дітей



**3** ПОЛТАВИ 16 жовтня вивезли шістьох 11—13-річних хлопців, членів футбольної команди спортивного товариства «Локомотив». Лише на 12-й день їх кинулися шукати: спершу батьки, а затім і міліція. На п'яту добу хлопців вивисли в Ялі і доставили додому. Їх «тренера», 28-річного мешканця Йошкар-Оли Юрія Бесєдіна, привезли до Полтави окремо — в наручниках.

Ця незвична історія мала значний розголос у місті. І хоча вже минув час, триває слідство, багато чого у ній так і залишилося загадковим. І головне — з якою метою Бесєдін вивозив дітей? Його версія — нібито для участі у футбольному турнірі у Фінляндії — одразу лопнула, мов мильна бульбашка. Та про все по черзі.

До Полтави шахрай прибув не сам. Разом з ним подорожувало дев'ять хлопчаків з Республіки Марій Ел — юні футболісти. Посадили за підробленими документами у п'яти двомісних номерах приміського санаторію «Лісові поляни», без оплати. Коли головний бухгалтер зажадала розрахуватися, Бесєдін власноруч вивів гарантійний лист на фирмовому бланку футбольного клубу «Волат».

Клуб, як і приватне екскурсійне бюро «Воляша Волат», належали саме Бесєдіну, але вже давно банкрутіли і борг державі (Росії) становив білизні мільярд рублів. Бесєдін мав також інші нещадні із законом: проти нього порушували кримінальну справу за шахрайство, але справу було припинено через хворобу. Лікарі визнавали, що в Бесєдіна надто слабкий зір, щоб відповісти в суді. Парадокс: для подорожжя і навіть ролі тренера придатний, а для відповідальності — ні. Цікавила його діяльність і кримінальна міліція Нижнього Новгороду. Причина — заповідання тілесних ушкоджень дітям, з якими здійснював поїздки.

Фальшиві документи, з єдиним атрибутом на них — саморобним штампом, якого Бесєдін купив у відділі канцтоварів московського ГУМу, магічно подіяли на бухгалтерію санаторію — тут його більше ніхто не тривожив. Далі га-

стролер пробився на місцевий футбольний олімп і провів кілька товариських зустрічей з футбольними-однокласниками. А заодно пообіцяв кільком батькам повести їх талановитих синів на турнір до Фінляндії. За кошти... Волзького пароплавання! Очевидна липа їх не насторожила. Не оформивши жодного відповідного документа для зарубіжної поїздки, батьки благословили хлопчаків, видавши кожному по кілька мільйонів карбованців. А деякі вручили ще й по літрі горілки — в Суомі, мовляв, вона цінніша, отож буде для бізнесу.

А тепер пропонуємо пояснення самого Бесєдіна: «Про Фінляндію я казав для того, щоб батьки дали дітям грошей. Насправді ці гроші я взяв собі. Я думаю, що коли не сказати про закордон, то дітей не відпустять».

Отак, видавливши в гостинних полтавців 370 мільйонів карбованців, прихиливши дітей, зник у невідомому напрямку.

Коли забили на сполох по обидві сторони українсько-російського кордону, стали виявлятися деякі подробиці цієї загадкової подорожі і особи, що білизні загадкового організатора. З'ясується, тиждень група із 17 чоловік проживала безплатно у столичному готелі «Братисава». «Тренер» умовив (!?) прийняти їх у борг. Тут же Бесєдін робив дітям ін'єкції, брав кров «на аналіз». Що колов дітям — невідомо, з якою метою — також. Затим вийшов до Криму. Групи сказав, що прибули до Євпаторії і заборонив телефонувати додому. Насправді поїхали у Ялі. Тут його і затримали.

Дітей повернуто батькам. Бесєдіна заарештовано, але запитань не стало менше. Бо

так і не встановлено мету, з якою він вивіз хлопчаків з Йошкар-Оли і Полтави. Я розмовляв з кількома досвідченими співробітниками міліції, які брали участь у пошуках зниклих дітей і знають подробиці тієї історії, щодо правдивості свідчень Бесєдіна. Вони вважають, що поїздки на футбольний турнір лише прикриття якихось прихованих задумів. І навіть шахрайство — злочин побіжний. Імовірно, йому були потрібні саме підлітки. Здорові, тренувані — юні футболісти для цього підходять якнайкраще. Мимоволі пригадуються історії про неадекватне вивезення за кордон живих донорів або їх внутрішніх органів. «Товар» має попит, оплачувати його дуже високо. А сама поведінка Бесєдіна — часті зміни місцеперебування (і під секретом!), незрозумілі медичні досліди над дітьми — хіба не підтвердження цієї версії? Не дуже він схожий на дрібного підслупуватого шахрая. Насправді — психолог-аналітик, який зумів обвести доволі пальця десятих дорослих людей, і батьків насамперед. Можливо, і нині, на слідстві уміло грає свою роль — футбольного фаната. А в спектаклі був таким собі маленьким ланцюжком: зібрав групу і доставив до умовного місця. А далі — інші виконання. За два тижні, що перебував у «вільному плаванні», а затім розшуку, знайти шпаринку в наших кордонах — не проблема. А хіба мало прикладів наявності в них цілих коридорів — великі гроші здатні багато чого зробити. А тоді спробуй відшукати дітей на схоли їх захоли, у якій-небудь гарчачій точці, де під об'єктивними телекамерами гинуть тисячі людей і сотні з них так і залишаються безіменними.

А пишемо це насамперед дітям, щоб це не було сказати батькам: не радьте легковажні і довірливі, бережіть своїх дітей, бо не завжди усе так щасливо закінчується. Полтавська область.

Анатолій МАРЦИНОВСЬКИЙ, «Голос України»

# Новорічні німецькі враження від українського кордону

**І** НОЗЕМЦІ потроху відкривають для себе Україну. Щось їм подобається, щось дивує, а щось і шокує. Нещодавно два моїх знайомих німецьких студенти Лукас та Петер провели кілька тижнів у нашій країні. Так сталося, що з вагомих на те причин вони просточили на кілька днів свої візи, а продовжити їх не було можливості. Це, мабуть, порушення, але мова зараз не про те. Сіли вони в поїзд Київ—Вроцлав і поїхали через Польщу додому. Нещодавно один з них написав листа. І ось що сталося з ними на українсько-польському кордоні, на станції Мостиська. Цитую листа.

«На кордоні офіцер зібрав наші паспорти. Трохи пізніше він повернувся із жінкою-перекладачкою. Нам сказали, що ми маємо залишити поїзд.

Офіцер зваів нас зачекати у великому холі станції, а сам кудись пішов. Ми сиділи й чекали, але він не повертався. Натомість водії-таксисти з обличчями мафіозі почали атакувати нас пропозиціями перевезти нелегально до Польщі. Ми відмовилися і спробували знайти офіцера з нашими паспортами, але ні його, ні якогось офісу не було на цій великій станції.

Аж раптом з нашими паспортами прийшов... один із таксистів. Дивовижно! Петер сказав, що всі вони тут заодно і що ми не маємо іншого шансу, аніж скористатися послугами того таксиста і їхати на автоперехід, де таксист, безперечно, має друзів. Водій назвав ціну — 30 доларів. Я, звісно, не був у захваті від цієї поїздки, але ми поїхали, бо вибору не було.

На кордоні таксист і його друг («офіційна персона» — так називають його в листі) заохотили отримати з нас гроші. Але ми сказали: спочатку через кордон, а потім гроші. Вреши-решит, після суперечок ми віддали гроші, таксист зник, а «офіційна особа» поехала нас до якогось офісу на автопереході, де ми змогли... легально продовжити візи. Отже, водій таксі і свій друг нас обдурили, але ми були живі і в Польщі!»

Розділю проміжні Німеччини від прощання з Україною можна розуміти. На жаль, враження у них про нашу країну залишилися не найкращі. Нас, звісно, такими розповідями аж ніяк не здивуєш, про корупцію на кордоні і про зв'язки митників і прикордонників із різноманітними ділками загальновідомо.

Для порівняння розповідь ще інший випадок. Кілька років тому автор цих рядків подорожував у тій-таки Німеччині. І, оскільки подорож була дуже цікава, а термін візи досить короткий, я її теж просточив. Німецька поліція «взяла» мене на пероні прикордонного містечка Франкфурт-на-Одері. Подивившись на візу, а потім на мене, вони сказали дамаючо російською мовою: «Платіть!», — і красномовно полукали пальцями. Я відповів, що студент і що «платіть» немає чим. Мене звели до їхньої станційної дільниці, на совість обшукали. Нічого не знайшовши, склали протокол, ще якісь папери, взяли з мене пояснювальну записку і зачинили в своєму «допрі».

Щоправда, ненадовго, на кілька годин, до того, як прийшов наступний поїзд на Варшаву. Оце і все. Треба сказати, що на такі дрібниці, як просточена віза, німці починають звертати увагу лише після масового нашествия до їхньої країни дешевих «Гастарбайтерів» з колишнього Союзу. За одного з них прийняли, очевидно, й мене.

До відома шанувальників газети «Спорт-Експресс!» Вперше в Україні оголошена передплата на газету «Спорт-Експресс!»

Передплатний індекс — 30235 (на додаток до каталогу — інформаційний додаток № 2). Звертайтеся у відділення зв'язку.

Щодня на сьомому телеканалі — парламентське народне телебачення України, з 18.00 до 20.00. А суботи та неділі уранці — з 9.00 до 11.00. Телефон студії у Києві 418-39-10. Дивіться, спілкуйтеся, розміщуйте рекламу.



Мал. Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.

Наталія ФІЛІПЧУК, «Голос України»

## Стій, хто їде! Реєструйся!

Адже й досі існує практика епіситуації до паспортів міста, в яких планує побувати зарубіжний гість. І ось — свіжє бюрократичне нововведення. А точніше, призабуте старе. Ще за часів СРСР існувала норма, згідно з якою іноземці були зобов'язані протягом трьох перших днів перебування в якомусь із міст чи райцентрів зареєструватися в органах внутрішніх справ. З 1 січня цього року таку практику закріплено документально.

Зареєструють іноземця, якщо цього офіційно зажадає запрошувача організація або зарубіжне представництво. Згідно із Законом «Про правовий статус іноземців», правило поширюється на всіх іноземців. Шоправда, є винятки. Не матимуть клопоту представники міжнародних організацій, зарубіжні журналісти, акредитовані в МЗС, неповнолітні, туристи, що здійснюють круїз, іноземці, що приїхали до України менш як на 3 доби і, звичайно ж, члени державних, урядових та парламентських делегацій.

З одного боку, можна обуритися: знову «паяємо» залізну завісу. Але, з іншого боку, ні для кого не секрет, що Україна давно перетворилася на прохідний двір. Іноземний великий потік іноземців, які незаконно живуть в Україні, лише з держав СНД, що мають між собою практично прозорі кордони.

Щоб якось чинно запобігти незаконній міграції, учора на засіданні Ради міністрів закордонних справ держав — учасниць СНД обговорювався проект Угоди про прикордонне співробітництво. Але це — ще справа часу. А нині кожен захищається, як може.

Ігор ШУМАК, «Голос України» (з Нагої)

## ЩОБ УДОСКОНАЛИТИ МАШИНУ, КОГОСЬ ТРЕБА ЗВІЛЬНИТИ

**СИМВОЛ** великого бізнесу — цими словами можна назвати одну з найвідоміших на світовому ринку машинобудування японську фірму «Тойота». Але, на жаль, цим епітетом і кількома мірками вироблених автомобілів наші знання вичерпуються, хоча українське телебачення зробило спробу розповісти про цю фірму одразу ж після вступу до Японії Президента Кучми. Глядачів показав гарну казку про капіталістичне життя. Та досвід і сталь роботи «Тойоти» засадує на пильну увагу.

Головне підприємство фірми розташоване неподалік портового міста Нагоя. Це той рідкісний випадок, коли тихе провінційне містечко під назвою Кормо не тільки перетворилося на індустріальний центр, а й узяло собі ім'я фірми, який завдячує процвітанням. Нині це містечко має назву Тойота, і 70 відсотків його мешканців так чи інакше пов'язані з фірмою.

Коли під'їздили до заводів компанії, одразу ж впадає в око кілька вантажних фургонів. Серце піщить, і в Японії без них не обходиться. Та насправді все зовсім інакше. «Тойота» — це величезна мережа підприємств і фірм, розкиданих по всій країні. Щоб організм працював злагоджено, фірма вигадала систему «Точний час». Тобто, якщо на складальному підприємстві складають 200 машин за день, то й елементів складання і записаних з інших заводів має надходити на 200 машин, не більше і не менше. Причому вантажники з комплексувальними частинами слід подати до розвантаження точно в зазначений час. Хвилиною раніше, хвилиною пізніше — транспортна компанія спливе штраф.

Рік у рік в Японії загострюється кри-

за перевиробництва, і дедалі більша кількість фірм погоджується на будь-які умови, аби лише не одержати замовлення, що успішно використує «Тойоту». Таким чином вона застрахувала себе від страйків, стихійних лих: у будь-який момент замовлення можна передоручити іншій, «поступливішій» фірмі.

Таку саму картину можна спостерігати і в менеджменті. Для випускника вузу одержати роботу в «Тойоті» означає забезпечити собі й своїй родині замкове існування і зробити хорошу кар'єру. Тож люди тримаються за неї щосили. Мені довелося розмовляти з робітником відділу прес-форм паном Осакі. За його словами, офіційна тривалість робочого дня — 40 годин на тиждень. Та в багатьох фірмах вважають поганим стилем закінчувати роботу в означений час, та й шансів зробити кар'єру має більше той, хто «показав свою небайдужість до справ фірми, затримуючись на годину-дві, а то й більше». Приклад з життя самого пана Осакі — найкраще підтвердження тому. Від його будинку до підприємства — дві години їди (для Японії — чимала відстань). Можна підрахувати, скільки часу в нього залишається для своєї родини після чотирьох годин дороги, восьми годин роботи плюс позаурочний час. Батько просто не бачить своїх дітей. Не рятують становища й вихідні: існує чимало громадських навантажень, навчання...

Звичайно, профспілки в Японії існують. Главу профспілки призначає сам начальник фірми і встановлює йому платню, не набагато меншу за свою. Тому турбота профспілок здебільшого — добродичні бази, суботники, різноманітні робітничі зібрання. При цьому бачити хто з робітників і службовців з непрацює, що їх можуть звільнити. Адже щонайменше виробничі процеси переглядають з урахуванням останніх до-

ватиметься поступово і без усяких комісійних.

Проте українським громадянам, навченим гірким досвідом минулих грошових реформ (особливо початковий був досвід «плавильських» п'ятдесятків). Новий рік не приніс особливого душевного спокою. Бо в процесі кожного грошового обміну на самперед втрачали пересічні громадяни. Чи є гарантія тепер, що пункт, до якого звернеться, обміняє 100-доларову купюру? Особливо, приміром, коли захочете обміняти із 100 лише 10 доларів, а решту 90 взяти як доларову заміну?

Вам просто можуть запропонувати абсолютно невідповідний курс. Але пояснити, що на даний момент в пункті немає доларової чи карбованцевої готівки... Що тоді?

— Школом можливо, що на перших порах доларовий

курс дещо підвищиться. І спричинить його сам попит, іншими словами — ажіотаж українських громадян навколо проблеми обміну старих 100-доларових купюр, — вважає голова Фонду підтримки досліджень у сфері національної безпеки України Валерій Кривороз. — Проте згодом курс неминуче має стабілізуватися. Адже банківським установам і їхнім клієнтам-фірмам знадобляться готівкові доларові купюри для поповнення обігових коштів. Зрештою, для забезпечення нормальної діяльності своїх установ і отримання прибутку.

Щодо проблеми «браку» доларової чи карбованцевої готівки в обмінних пунктах, то й легко «усунути». Як і саму проблему «необміну» старих доларів.

Вивода обмінати клієнтів старої 100-доларової купюру — це порушення режиму валютного регулювання, валютного законодавства України. Про кожний такий факт громадянин має право одразу ж повідомити до від-

ділу валютного регулювання і контролю регіонального управління НБУ. А управління, у свою чергу, прийнявши рішення про покарання винуватця, аж до позбавлення валютної ліцензії або й закриття установи, — посилили фактивні валютного управління Набанку України.

Тож питання тепер — до якої міри ризиковану гру поведуть банківські установи України. І чи вдасться їм «підкоректувати» правила цієї гри у такий спосіб, що на грошовому обміні традиційно знову втрапить лише пересічні українські громадяни, а банки виграють.

За деякою останньою інформацією із Набанку обміновою в Україні обмінюють старих доларових купюр займаються кілька уповноважених банків. А розмір комісійних не перевищують два відсотки. Отже, на кожний старий 100-доларовий купюру громадянин втрапить 2 долари. Сума чимала — і для громадянина (які втрачатимуть), і для банків (які з цього матимуть зиск).



святення науки і техніки. Відішли, що стали непотрібними, просто розформувати.

Якщо уявити собі цю фірму як певне фізичне тіло, то побачимо надзвичайно рухливий, без видимих обрисів, у постійному розвитку, але жорстко контрольовану істоту. Впровадження нової марки машини від ідеї до масового виробництва триває лише 2—4 роки. Нове устаткування заводів універсальне, воно швидко перелаштується на випуск нових видів продукції, а робітник, крім своєї безпосередньої операції, повинен уміти виконувати ще 2—3 інші. А в пошуках найбільш дешевих і якісних шляхів виконання замовлень Японія дедалі частіше звертає погляд на інші країни, де робоча сила та енергоспоживання коштують набагато дешевше. А що Японія досі не отаборилась в Україні, то це тільки через нестабільність нашої економіки.

Георг Шумак — власний кореспондент «Голосу України» в Японії. 1994 року закінчив Інститут журналістики при КДУ і продовжує навчання у Нагойському університеті. Георг знайомий наших читачів з цією дивовижною країною, її людьми, традиціями...

Зевс БЕН-АР'Є, радник посольства Держави Ізраїль в Україні

## Раді гостям. Бажаним

Консульська клієнтура посольства Ізраїлю у Києві — одна з найчисленніших.

Тут їх ділять на дві групи: ті, хто репатріюється до Ізраїлю, і ті, хто рушає туди в туристські або службові поїздки.

Мало хто їде за контракти. В такому разі фірма-роботодавець отримує спеціальний дозвіл у міністерства праці та внутрішніх справ Ізраїлю. І посольство знає, хто цей дозвіл отримав.

Недавні викидці з країн СНД іноді обіцяють вигідні контракти в Ізраїлі. Звичайно, стягують чималі гроші з тих, хто клянучь на їхню вдачу. А далі «представники компанії», збравши чималий вигоду з легковір'я, просто зникають. Або ж ці шахраї різними неправдами, а до підборки документів, переводять найманих робітників до Ізраїлю. Там ті, хто приїхав, не маючи захисту міністерства праці, потрапляють у кабалу.

Ми раді туристам, раді репатріантам. Але, як і будь-яка країна, маємо захищатися і захищатимемося від нелегальної імміграції й дестабілізації ринку робочої сили. Багато хто знає, як важко отримати візу в країні з висококорозивної економіки. Треба або чекати кілька місяців, або доводити свою фінансову спроможність, або оплачувати наперед усі туристські послуги. Ізраїль обирає інший шлях. У нас за гостя відповідає той, хто запрошує. Він просто «заморожує» на своєму рахунку в банку деяку суму як гарантію. Після від'їзду гостя (якщо це відбувається вчасно і без проблем) гроші «розморозжують».

Чи може це створити проблеми для чесної людини? Так, може. Але ми зустрічаємося з такою кількістю шукачів пригоди і «дового шкелля», що маємо право захистити себе. Нам не подобається, коли нас обманюють і використовують задля власних цілей нечесні люди. Вони до того ж, потрапивши за кордон, створюють погану славу Україні. А туристам, гостям ми завжди широко раді.



Еліт-клуб

Бууз

**НОВИЙ** рік Монголія зустрічатиме значно пізніше, аніж Україна. Він припадає 19 лютого і називатиметься Місячний новий рік. Зустрічатимуть його, як і заведено, за святковим столом, у колі рідних і друзів. Серед неоворічних справ найочікуванішим вважається бууз, — розповідь посла Монголії в Україні пана Гуржавіна Ердене.

## РЕЦЕПТ ВІД ПАНА ПОСЛА

Приготувати бууз нескладно. На 4 порції необхідно 1 кг жирної баранини, 2 цибулини (приблизно 700 г) прісного тіста, замішаного на воді (без солі і дріжджів). Спочатку готують тісто, потім начинку — фарш. Для цього м'ясо треба порубати на дрібні шматочки і так само — цибулю. Додати 1,5 склянки води і 2 чайні ложки солі; можна — приправу, які любите (кінзу, гірчицю) чи навіть подрібнені овочі (моркву, пасту) і часник. Усе добре перемішати — фарш готовий.

Тісто порізати на шматки, як для приготування невеликих пірижків. Але обов'язково середина тулубця має бути набагато товщою за краї. На кожний тулубець покласти 1,5 — 2 чайні ложки фаршу і заплітати краї у вигляді квітки (умовних 4 кінці заплітати нахрест, щоб обов'язково вгорі залишилися дірки).

Бууз готують на парі протягом 20 хвилин. Подається до столу гарячим, після холодних закусок і вареного м'яса, до горілки (в Монголії

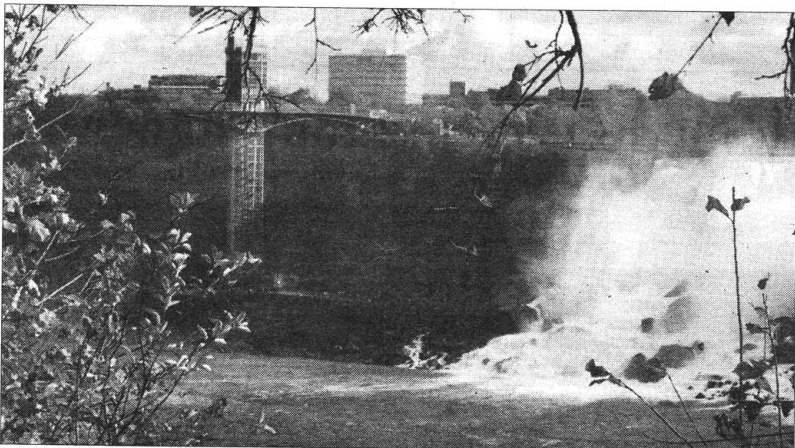
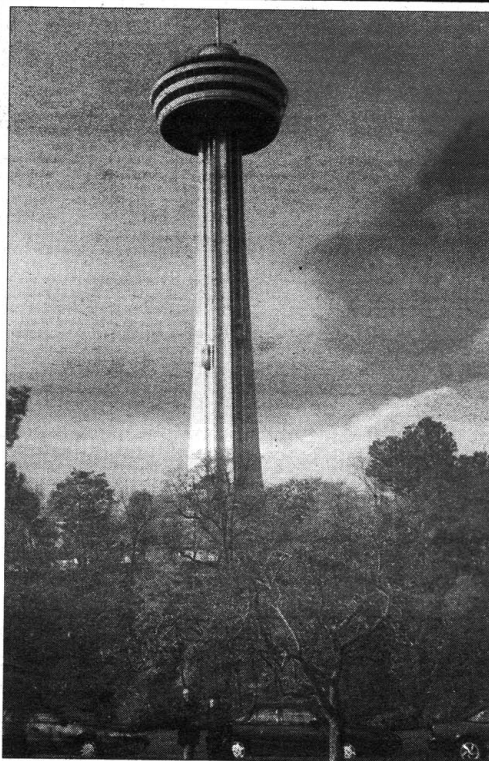
це — національна налічка на горілку). Можна подбати до буузу про різноманітні соуси.

Ця страва в Монголії однією з найулюбленіших не тільки на новорічному столі. З нею зустрічаються почесних гостей і відзначають сімейні свята. До речі, бууз можна приготувати заздалегідь і зберігати в морозильній камері холодильника.



Вітання СУДЫ. «Голос України»

У не один Блондин  
над Ніагарою ходив...



Як на мене, то північноамериканська природа-матінка знала, що робила, коли наділяла береги річки Ніагари водоспадами. Один — на території США, другий — на канадській землі. Пожартувала б природа, виходило б лише один, «канадський», водоспад — американці, здається, цього ніколи не пережили б. Принаймні, канадсько-американська війна 1812—1814 років, коли обидва береги Ніагари стали театром бойових дій, мала б інший кінець. Не виключено, що нинішній кордон, який ще з 1814 року іде по Ніагарі, перекочував би на канадський берег. Запевняю (і мене б у цьому підтримали канади): нинішнє, майбутнє покоління американців ніколи, мабуть би, не пробачило своїм прадідам такої наруги — не відновити такої мальовничої перлини. Чим пишатися нації?

О, нація тепер може почуватися спокійно! І водоспад, Ніагарський, у неї є свій — перший. Висотою — 55 метрів. На три метри (уявіть собі, на цілих три!) більший, ніж канадський (52 метри).

І всі мислимі й немислимі рекорди теж свої! І, звичайно, перші!

1859 рік — перехід Блондина по канату над прірвою з одного берега на другий. Ніагарську ущелину безстрашний Блондин туди здолав за 15 хвилин, а назад — уже за 7 хвилин (місце цього карколомного переходу недалеко від Райдужного мосту — див. фото).

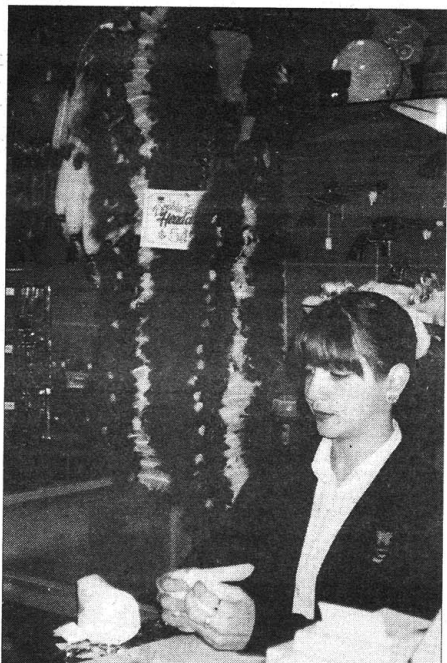
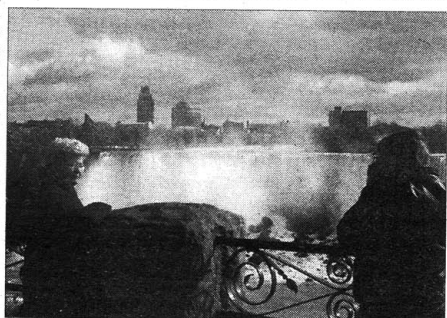
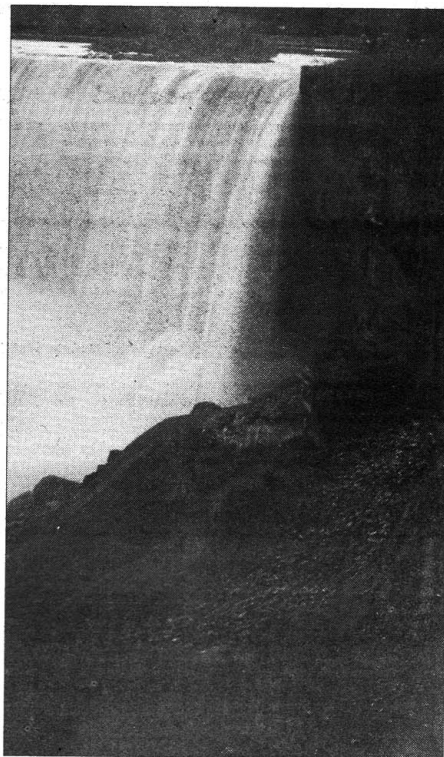
1886 рік — С. Д. Грехем із Філадельфії запаковує себе в діжку і вручає свою долю Богові, а тіло — коловоротам ніагарських порогів. До водоспаду справа не дійшла. Чи то діжка стала воду пропускати, чи ще з якої іншої причини, але діжмена вчасно перейняли на останньому порозі біля водоспаду...

1901 рік — 63-літня Анна Тейлор із Мічигана теж вибирає собі для подорожі діжку, тільки вже не зупиняється на порогах, а летить у справжнє існує пекло — водоспад. Бортовий журнал свідчить: політ мічиганської бабусі пройшов нормально. Діжку згодом вловили з води, і нешкоджене, але в синцях тіло витягли на світ божий. Воно брикалося. Історики твердять, що воно брикалося ще декілька років потому. До того ж, щасливо і не без копійки.

Ну, а далі рекорди поспішали один за одним. І в звичайний, безрекордний, рік канадське містечко Ніагар Фолс (а воно примостилося біля самого водоспаду) приймає 12 мільйонів туристів. Поверте, усім їм не дають нудьгувати ані хвилини, тут діє Диснейленд у мініатюрі. Ніагар Фолс живе з цього. І до того ж, розкошуючи. Але подякують і інше. Як тут, у канадському Ніагар Фолсі, не гарно, а на американському березі, теж у містечку Ніагар Фолс, живуть краще. І туристів... Та ви, певне, вже самі здогадалися, що туристів на кілька мільйонів більше. Там я, на жаль, не був, з канадського берега красу Ніагари роздивлявся. Але американцям, котрі стояли поруч зі мною і з таким захватом цокали язиками, розповідаючи про той, свій, ніагарський берег, вірю...

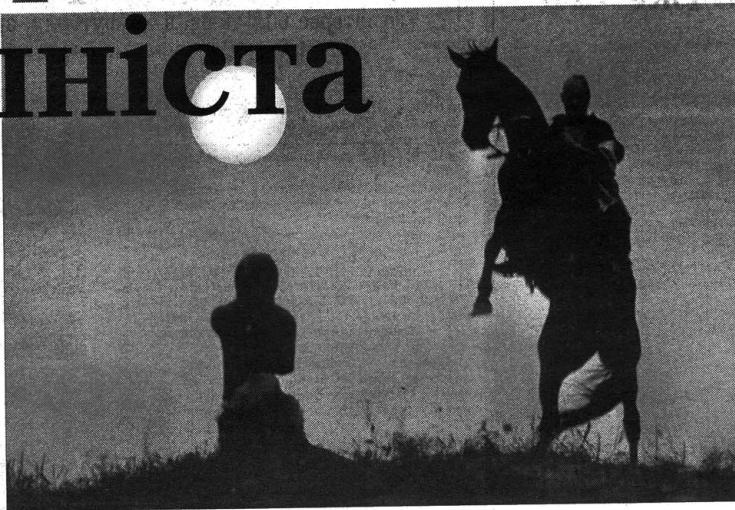
Тільки одного не второпав: чому й досі отой американський Ніагар Фолс, що за Райдужним мостом, не іменується так: Перший Ніагар Фолс?

Фото автора.



Віталій АВЛІЦОВ, «Голос України»

# Секретна місія Капіста



Історичний  
етюд  
про спробу  
антиімперського  
повстання  
в Україні

**ВІД АВТОРА.** 1791 року в Берліні до міністра закордонних справ Пруссії Герберта з'явився представник українського шляхетства маршал Київської губернії письменник Василь Капіст і, описавши поточну ситуацію в Україні, запитує міністра від імені своїх однодумців про те, чи може Україна у разі повстання проти Росії сподіватися на підтримку Європи, зокрема Габсбурзького союзу держав (до нього входили не тільки землі роздробленої в той час Німеччини, а й Австрії, Чехії, Угорщини, Італії на інших краях). Міністр Герберт дав негативну відповідь.

\*\*\*

Україна в кінці XVIII століття втрачала останні ознаки автономії.

Москва, а після 1721 року її спадкоємниця Російська імперія, використовувала будь-який привід для скорочення і, врешті-решт, цілковитого знищення самостійного самоврядування України, що передбачалося підписаними Богданом Хмельницьким міждержавними угодами. Москва поспішала оголосити себе перед світом єдиною наступницею Києворуської держави, а особливо духовної спадщини. Московським самодержцям було зовсім проголошено своєю столицею «третій Рим», а російських царів — поміжками римських кесарів і самого Олександра Македонського. Ім треба було отримати основу для творення нового псевдоісторичного міфу про тисячолітній державній історичності на Москов'ї-річці.

Невдалий антиімперський виступ через незгоду в українському суспільстві Івана Мазепи в союзі зі Швецією призвів до знищення в 1775 році Запорозької Січі та до скасування гетьманства й запровадження в Україні загальноросійського адміністративного устрою. В 1781 році колишню гетьманщину поділено на три намісництва: Київське, Чернігівське та Новгород-Сіверське.



Решта українських територій перебувала в управлінні губернарів.

1784 року російський уряд скасував козацький устрій України, а перед тим остаточно закріпив селян. Замість 10 козацьких полків було організовано 10 карабінерських кіножат.

Політичну еліту тодішньої України, яка жила яскравими спогадами про блискучі кроки до створення на теренах киеворуської держави нової — української, що здійснив Богдан Хмельницький, напад Москви, зрозуміло, не радував. Представники цієї еліти, тільки-но вона вступала в чергове воєнне протистояння. В даному разі йдеться про російсько-турецьку війну.

1788 року Василь Капіст подав Катерині II «Положення, на якому може бути набрана і збережено військо охочих казаків». Фактично малось на увазі створення української армії в складі російської.

Ця та інші спроби українських аристократів загальмувати наступ самодержавства на Україну були Москвою відкинуті. Росія знищувала саму назву «Україна», розпалюючи її землі й називаючи їх то Новоросією, то Новосербією, то Новогорцією...

«Отчизны моей любезной ПОРАБОЩЕНЫЕ воспомяну...» — писав в «Оде на рабство» Василь Капіст у ті роки.

Проте не лише з імперської Москви йшли ініціативи, спрямовані на знищення залишків української самостійності, а потім й автономії. Йшли вони й від русифікованих, підкуплених чинами та багатством колишніх українців. Так, канцлер Російської імперії, одна з найбільш влиятельних постатей, що їх створила імперська бюрократія від часів Петра I до доби Миколи II включно, київський полковник Олександр Безбородко був переконаним противником гетьманату, а утворення українського війська в складі російського вважав ризично небезпечним для імперії. «Хоча народився я хохлам, а більший росіянин, ніж хто інший, — заявляв вінши «малорос», наближений до імператора Віктор Кочубей. — Я розглядаю турботи ваших губерній (України) з точки зору спільних інтересів усієї Росії».

Василь Капіст був представником того табору української аристократії, до якого належали дворяни Полятики, Милорадовичі, Калінінські, Марковичі, Репніні, яким нагороджено було усвідомлення своєї відданості Україні, її інтересам.

\*\*\*

Кінець XVIII століття — час Великої французької революції.

Предметом дослідження для істориків міг би стати вибір, що його зробили Василь Капіст та його однодумці на користь Пруссії. А вже остання найчастіше виступала в союзі з Австрією та Росією і сама над усім дала по змінненню саме імперської форми держави, основаної на принципах абсолютизму. Можливо, тут зіграли свою роль ідеї німецького романтика (а Василь Капіст був поетом-класиком, відомим у Росії. Не забуваймо про це!) Іоганна-Готфріда Гердера, які утверджували універсальний погляд на націю, вважаючи, що кожному народові притаманний самобутній шлях розвитку, неповторний творчий дуг. На інтелектуальні пошуки Гердера справляла вирішальний вплив тодішня роздробленість Німеччини. Потрібна була ідея, що скомпенсувала б німецьку націю.

1791 — рік таємної поїздки до Берліна Василя Капіста — був часом Великої Французької революції 1789-94 років, яка утвердила в свідомості людства нові гуманістичні

ідеї, зокрема, прав людини. І Пруссія, і Австрія й Росія взяли найактивнішу участь у створенні коаліції європейських держав, метою якої мала стати боротьба з французькою революцією та її впливом на демократизацію європейської життя.

Переважа Берліна замість Парижа, очевидно, диктувалася Василем Капістом та його друзям суворого українського дійсності відсутність власної держави поглиблювала суперечності між різними колами інтелігенції. Більшість, на жаль, ставала на шлях колаборантства — служби московської імперії. Той же загадуваний Віктор Кочубей був віце-канцлером, мав титул князя. Сучасник Олександра Безбородька Петро Завадовський став при царському дворі графом, міністром освіти. І перелік таких прикладів можна продовжити.

Отже, сама поява Василя Капіста в столиці революційної Франції, природно, викликала б підозру й таємниця його місця до Європи була б відразу розгадана.

\*\*\*

Письменник Василь Капіст — автор «Ябеди», політичної сатири, поперенник Миколи Гоголя.

Так говорив про В.Капіста Іван Франко, високо оцінюючи талант і перекладача. Він народився на Полтавщині, що є традиційним для майже кожного більш-менш відомого українського літератора. Служив в Ізмайловському та Преображенському полках і подав у відставку з військової служби, протестуючи проти закріпачення українського селянства. На своїй батьківщині став відомим політичним діячем, просвітителем та ініціатором відродження національної культури. До Великої Обухівки в садибу В.Капіста, притязавши Г.Державин, М.Гоголь, М.Григор'єв, декабристи. В.Капіст одним з перших переклад на російську мову «Слово про Ігоря похід», разом з тим він переконливо наголошував на українському походженні цього історичного твору.

Взагалі постать Василя Капіста (1757—1823) у нас мало вивчена. Можливо, тому, що писав він російською мовою й донедавна офіційним літературознавством розглядалася в основному лише як діяч російської літератури. Вражає сміливість, з якою він писав про глибоко антидемократичну суть російського абсолютизму. Наприклад, в його поемі «Видення плачущого над Московою росіянина в 1812 году» є такі рядки:

І плами мстителю вертеп неправд похрало,  
Над падшими ли здесь чертогами скорбеть?

\*\*\*

Історія таємної поїздки Василя Капіста до Берліна 1791 року залишається не розгаданою до кінця. Та й чи була вона єдиною?

На наше переконання, не в цьому суть. А в тому, що, як писав німецький географ та мандрівник Й.Колл, «нема жодного сумніву, що колишній величезне тіло Російської імперії розпадається, і Україна стане знову вільною й незалежною державою». Будь-які союзи (Священний, в якому судилися Росія, Австрія, Пруссія, Англія, Туреччина в боротьбі проти революційної Франції, чи радянський, в якому ми донедавна перебували) все одно розпадаються, і на їхніх теренах завжди постають самостійні національні держави. Так було з союзом країн-колоній, що об'єднувала Англію, Західно-Угорський союзом країн, а до того Іспанське, Римське та іншими імперіями.

Василь Капіст зробив свій внесок в утвердження права кожного народу на самобутнє існування.

Оксана ТЕЛЕНЧІ, «Голос України»

## Як духи замку на золоту підкову навели

**МУЗЕЙ-ЗАПОВІДНИК «Одеський замок» відзначає двадцятиліття.** За цей час він відкрив багато пам'яток, надихнув дослідників на важливі для нашої культури відкриття.

В історії замку, який діє нині як відділ Львівської картинної галереї, переплелися трагічне й непереможне. Директор галереї Борис Возницький як автор ідеї і концепції цього мистецького заповідника зібрав протягом десятиліть чималу колекцію лаврів і тернів, оповів своє ім'я легендами й неблизьцями. Утім, не він це робив, бо був і залишається людиною надто зайнятою і скромною.

У 60-х роках були шанси перетворити споруду на будівельний матеріал для когоспів. Новітня історія замку, який потрапив

у надійні руки, розпочалася з історичного відкриття: замок, що фігурував у дослідженнях як колишній польський король Яна III Собеського і був датований XVI—XVIII ст., насправді збудовано значно раніше — у XII—XIV ст.

60-ті роки називають періодом відкриття, але вони були страшний для духовної культури, бо саме в цей період тривало масове закриття і знищення храмів. Нинішню колекцію замку значною мірою склали матеріали експедицій по церквах і костелах. Нерідко працівники картинної галереї мало не із смітників витягували шедеври. Борисові Возницькому частенько було непереможно за те, що зовсім з різних регіонів Галичини «зту католицькою рухливі». Колегії-музейні експонати кажуть, що Борис Возницький має рідкісну удачу — експонати самі плывуть до

його рук. Одного разу водій простягнув йому мідну пластину, від якої хотів відламати шматок, щоб прикрутити щось у машині. А той «непогріб», з'ясувалося, — орнаментована старовинна гривня. У часи реставрації замку Бориса Возницького не раз можна було побачити з лопатою в руках — працював разом з робітниками.

Возницького «били» за портрети польської шляхти, а тим часом мистецтвознавці з Америки, українці, побачив у тих портретах колоритні козацькі риси. Аж ось їх творили здебільшого українські майстри. З приводу антирадянського впливу розп'ятого XIV століття було навіть створено спеціальну комісію ЦК КПУ. А через те, що Борисові Возницькому вдалося наверстати опонентів на віру у благотворний вплив Прехранского, «друзі» зробили висновок: дирек-

тор картинної галереї є прихованим агентом КДБ, і не інше. Нині в іспіх версії нездоланності замку: його охороняють духи предків. Вряди-годи, розповідають музейники, їхні білі тіні з'являються у старовинних мурах і допомагають іншим людям господарити музею-заповідника Роскошній Карпичку... Духи асистували також реставраторам, які знімали шпатель з Жовтєвського костелу. Вони також допомагали кінематографістам, які знімали тут «Овдо», «Три мушкетери» і багато інших фільмів, послугували експонатами та консультантами працівників музею.

А замкова сполота триває. Картинній галереї передали Золотічівський і Підгорцівський замки, які ще належить відкрити. Разом вони утворять «Золоту підкову». А підкова, як відомо, приносить щастя...



info SPORT

## В «Інфоспорту» — день народження

П'ять років тому, 17 січня 1991 року, Міністерство зовнішньоекономічних зв'язків України зареєструвало нову організацію, що повинна була сприяти розвитку спорту в нашій молодій державі, яка ще мала народитися. «Зовнішньоекономічне об'єднання «Інфоспорт» — така нині назва цієї вже добре відомої в Україні і за її межами Міжнародної виробничо-спортивної корпорації. І популярність здобуто завдяки серйозним і корисним справам, яких багато в посадовому списку цього колективу, очолюваного Володимиром Лашкуном.

Основне завдання корпорації — заучення коштів на розвиток фізкультурно-спортивного та олімпійського руху в Україні шляхом поєднання виробничих, наукових, комерційних, спортивних та фізкультурно-оздоровчих інтересів українських і зарубіжних підприємств, клубів з ігрових видів спорту та спортивних федерацій.

За час своєї діяльності корпорація «Зовнішньоекономічне об'єднання «Інфоспорт» шляхом залучення коштів від спонсорів та рекламодавців, завдяки особистій господарській діяльності систематично забезпечує перерахування вступних внесків до міжнародних спортивних федерацій, частково фінансує витрати на підготовку збірних України, проведення національних чемпіонатів та міжнародних зустрічей з тенісу, гандболу, баскетболу та інших видів спорту.

Приміром, торік спільно з Федерацією тенісу України провели жіночі та чоловічі міжнародні турніри серії «сателіт», міжнародний турнір «Кубок України», чемпіонат і спартакіаду країни. Спільними зусиллями створено необхідні умови для національної збірної тенісистів, яка на чолі з Андрієм Медведєвим перемогла команди Білорусії, Латвії та Єгипту і дістала право виступати в першій Євро-Африканській зоні розіграшу Кубка Девіса — командного чемпіонату світу.

Слова важливості на адресу корпорації можуть сказати баскетболісти. А саме «Інфоспорт» бере найкращі участь у підготовці чоловічої баскетбольної збірної, що досить успішно стартувала у відомому турнірі чемпіонату Європи, фінальна частина якого пройде 1997 року в Барселоні. Відчули суттєвий підтримку, звичайно, і клуби: «Будівельник-Хорда», «Шхтар» (Донецьк), СК «Миколаїв».

Подібне можна сказати про співпрацю «Інфоспорт» та федерації гандболу і футболу України. Фінансувала участь клубів та збірних із цих видів спорту у численних змаганнях.

Велику увагу в корпорації приділяють і видавничій та рекламній справі. Завдяки їй побачили світ альманах «Український футбол» та журнал «Наука в олімпійському спорті».

Вітаючи Міжнародну виробничо-спортивну корпорацію «Зовнішньоекономічне об'єднання «Інфоспорт» з першим її ювілієм, прихильники спорту нашої держави, спортсмени та команди хочуть її колективі здоров'я і великих творчих успіхів!

Анатолій КОВЕЛЬНИКОВ, «Голос України»

## Чекай, Атланта, луганських чемпіонів!

Мало хто, мабуть, знає, що Луганська область, коли так можна висловитися, слід вважати найбільш олімпійською в Україні. Наприклад, на мигуль Олімпіади у Барселоні луганські спортсмени завоювали 4 золоті, 5 срібних, 1 бронзову медаль. Такою кількістю нагород не можуть похвалитися представники жодної з решти областей України і навіть Києва.

Нині кандидатами до української олімпійської команди є 26 луганців, що виступають у 10 видах спорту, серед них — багаторазові чемпіони світу гімнасти Ігор Коробчинський та Григорій Мисютін, ватекател Олег Чумак, борець Георгій Соладзе.

На зустрічі в обласній адміністрації з кандидатами в олімпійці виконуючий обов'язки її голови Геннадій Фоменко підкреслив, що нашим провідним спортсменам створюються всі належні умови для тренувань. Обласна адміністрація ухвалила виділити на це 100 тисяч доларів. Затверджено спонсорів для спортсменів — за кожним закріплюється підприємство або фірма. Тим, хто потребує, виділяється квартира. Область відзначає преміями своїх спортивних героїв: чемпіон Олімпіади одержить 500 мільйонів карбованців, срібний призер — 400, бронзовий — 300. Їхніх тренерів нагородять сумою, що становить п'ятдесят відсотків від тієї, що отримає вихованець.

Луганська область.

## Тепер усі місця в команді фігуристів зайняті

Тільки після повторного прокату програм спортивних пар, що відбувся у Дніпропетровську, було названо другий дует, який візьме участь у січнево-лютевому чемпіонаті Європи з фігурного катання в Софії. Це дніпропетровські Євгенія Філоненко та Ігор Марченко — учні Ігоря Ціона. Вони змагалися тільки з однією парою — Лілією Машковською і В'ячеславом Чілієм, хоча і гадали, що претендентів буде більше: на старт не вийшли Тетяна Лазаренко — Тимур Огородов... До болгарської столиці вирушати ще один спортивний дует — Олена Білоусовська — Сергій Потапов, які перемогли на чемпіонаті України, що відбувся наприкінці грудня в Одесі.

До команди увійшли також В'ячеслав Загороднюк, Дмитро Дмитренко і Євген Пліто (чоловіче одиночне катання), Олена Ляшенко, Людмила Іванова та Юлія Лавренчук (жіноче одиночне катання), Ірина Романова — Ігор Ярмошенко і Олена Грушина — Руслан Гончаров (спортивні танці на льоду).

Чемпіонат Європи стартує 21 січня.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, «Голос України»

## Хоч надворі і зима,

але інтерес болільників до футболу, зрозуміло, не згасає.

Навпаки, він усе дужчає

**О**ТОЖ, щоб не тримати прихильників цієї чудової гри, наших читачів, на залоножню пайку, повідомляємо їм про такі, цікаві події, що відбуватимуться в клубах.

### ЦСКА «Борисфен» (Київ)

Почнемо з того, що одним з тренерів цього колективу став Павло Яковенко. З Івано-Франківська повернувся досвідчений Степан Матвій. Правда, не все тут, на жаль, гаразд. Степанові зроблено операцію меніска. І він поки що лікується.

Прийняли армії до себе воротаря Олександра Горіянова та захисника Сергія Селєннова (обидва з Харкова). Трохи раніше членами клубу стали нікопольці Сергій Шапкевич та Ігор Ершов, а також Леонід Ковальчук із Алчевська. Одягне армійську футболку юний форвард Сергій Доценко. Обов'язково запам'ятайте це прізвисько. За цього футболіста активно оперечалися кілька іменитих клубів, і не тільки наших.

Схоже, в Андрія Гусина з'явився ще один гідний партнер: форвард Костянтин Бабич — йому 20 років, кремезний, високий на зріст, швидкий. Його до ЦСКА переведено з Одеського військового округу. Бабич — вихованець нікопольського «Металурга». А в кінці першого кола поточного чемпіонату він устиг зіграти кілька матчів за дніпропетровський «Дніпро». Я був свідком його дебюту в цій команді в поєдинку проти «Кременя» у Кременчуці. Костянтин, вийшовши на заміну під завесу аустриї, у високому стрибку головою забив красивий гол.

Керівництво армійського клубу веде переговори також із ФК «Карпати» (Львів) стосовно купівлі 24-річного нападаючого Андрія Поладка.

Втрат у ЦСКА поки що немає. От лише «руда блискавки» Віктор Белкін подався на оглядини до московського «Спартак».

Ну, а ЦСКА «Борисфен» тепер перебуває в Словаччині на першому зборі, де готується до другого кола чемпіонату країни.

### «Зоря-МАЛС» (Луганськ)

Ще в середині грудня головним тренером цього клубу став відомий у футболному світі Віктор Аристов, який перед цим очолював команду першої ліги «Поліграфтехніка» (Олександрія). Запросив його до Луганська президент ФК «Зоря-МАЛС» Володимир Тарасенко.

Перед новим наставником луганців стоїть лише одне завдання, але дуже складне: зберегти місце у вищій лізі. Команда, нагадаємо, поки що посідає останній, вісімнадцятий, рядок у турнірній таблиці.

Пан Аристов вважає, що справа не така вже й безнадійна, як декому здається. І щоб зрушити її з мертвої точки, необхідно насамперед посылитися принаймні кількома сильними виконавцями. Інше питання — де їх узяти?

Валерій РЕКУНОВ, журналіст (із Томашува, Польща)

## Бронзовий дебют

Перший чемпіонат Європи з міні-футболу серед спортивних журналістів приймала Польща. І одразу з приємністю повідомлю, що українська команда, складена з киян, стала бронзовим призером.

Організатором турніру стала Польська асоціація спортивних журналістів в особі віцепрезидента Єжі Якобче, члена однієї з комісій АІПС (Міжнародної федерації спортивної преси). Для проведення змагань Національний олімпійський комітет Польщі надав чудовий центр підготовки «Спале», що за сто тридцять кілометрів від Варшави.

На жаль, епідемія грипу, що розгаладилася на континенті, виврала з лав учасників принаймні з десятком команд. Потерпіла, на жаль, і наша. Напередодні від'їзду ми втратили двох супернападаючих.

У підгрупі, де виступала команда України, змагалися ще два польських колективи та збірна Білорусії. Виявивши характер, українська «шістка» витримала скажений темп турніру (шість матчів протягом двох днів), граючи практично без заміни, три подинки виграла, один зведа вничію і зазнала двох поразок. Але нас тішило те, що поступилися ми майбутнім чемпіонам — білорусам.

Позитиві футбольної весни



Найбільше потрібні «Зорі» країні півзахисники та опорний захвек. Багато залежати від того, які умови матиме «Зоря» під час підготовчого періоду.

А поки що луганські футболісти тренуються вдома. У їхніх планах також виїзд до Болгарії, участь у турнірі в Сіверськодонецьку. Завершальний етап підготовки «Зоря-МАЛС» планує провести в Україні.

Цікавий факт. Команду залишив тільки Євген Назаров, який перейшов до львівських «Карпат». Отже, масової втечі з корабля не спостерігається. А це значить, що він тримається на плаву.

### «Поділля» (Хмельницький)

Володимир Булгаков — це ім'я багато про що говорить прихильникам українського футболу зі стажем. Це він далекого вже 1969 року забив переможний гол львівських «Карпат» ростовському СКА у фінальному матчі Кубка СРСР. Неподалік Володимир очолює хмельницьке «Поділля».

У Булгакова великий досвід тренерської роботи. Починав підручником у самого «Пилипча» — Євгена Пилипюка. Лемешка в харківському «Металісті». Потім пішов на самостійний хліб: очолював «СКА-Карпати» (Львів), боровся за відродження львівських «Карпат» і був їхнім головним тренером. Затишного тривалий час цей фахівець працював із клубами Польщі.

Володимир Булгаков стверджує, що знайшов спільну мову з президентом ФК «Поділля» Русланом Чогадає. Що ж, як кажуть у таких випадках, хай їм Бог помагає!

Нагадаю, що за підсумками першого кола турніру першої ліги «Поділля» посідає шосте місце.

І надалі, шановні любители футболу, ми старатимемося інформувати вас про новини та зміни в командах. Стежте за рубрикою «Позитиві футбольної весни».

На знімку: епізод з минулого року — атакує київський армієць Степан Матвій.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Анатолій КОБЕЛЬНИК «Голос України».

## ТАМ, ДЕ ДОНБАС ЗУСТРІЧАЄТЬСЯ

**КАЖУТЬ**, напір усе витримає. Й інколи так і напрошується думка, що він, напір, має якусь усевищому мужність, він знає, заради чого потерпає. Це він зберігає на пожовклі сторінках книг цюкову українську мову, це завдяки йому, і тільки йому, ми могли розглядаючи географічну карту, визначити кордони своєї держави. Тепер нарисовані на карті відійшли з життя, як казали донедавна. Кордони стали реальними і в районі Донбасу. І саме ось тут, між містом Свердловськом Луганської області та містом Гуково Ростовської, що лежить на території, яку в Росії називають східним Донбасом. Між приблизно однаковими за чисельністю та економічним розвитком містами — якось даючим кілометрів. І з появою прикордонників та митників відстань більшою не стала. У нас базато спільного, такими нас зробили десятиліття суєтства. Але, як мені здається, з'явилася не мало і відмінностей. Це природно. Адже живемо, хоча й недовго поки що, в різних країнах.

Що спільне? Що відмінне? Ось це й хотілося з'ясувати. Розповідаю, даючи простір для самостійних порівнянь читачеві.

## Заходить сонце — зникає світло у віконці

Недалеко від будинку міської адміністрації просто з машини продавали «цеглинки» білого хліба. Прикинув: якщо перевести на наші гроші, то буханець виходить дорожче, ніж у нас. Звертаюся до черги: як розцінюють вартість хліба? Обурюються: дорого! І тут же додають: дай Боже, хоча б такі ціни подовше були. Бо всі пророкують, що вони знову ось-ось полізуть догори.

Пророкують недарма. Спеціалісти пояснили, що зростання цін на хліб — неминуче. І здебільшого не через подорожчання зерна, а головною через розпуклі затрати на переробляння, транспортування, зберігання хліба. А останнє зумовлене зростанням цін на енергоносії.

Ох, уже оці енергоносії! Гадав, що хоча б у «енергоносіній» Росії воно божевеські. Та де там! Головна біда старих і малозабезпечених людей — це неспроможність заплатити за користування газом та електроенергією у власному будинку. Хтось уже й перестав платити, хтось зволікає, очікуючи... А чого чекати: от і знову газ для населення подорожчає. Хтось сяде за користування газом, платити треба платити 1.440 рублів, газомною колонією — 1.660 рублів, за один квадратний метр опалюваної площі — 560 рублів. Переводимо в наші, й виходить, що тільки за користування газом власник двокімнатної квартири має викласти півтора мільйона карбованців. А це — квартплата, вода...

До речі, про воду. Недавно доводилося писати про те, як тяжко з нею на Луганщині. Неплатежі завадили нормально підготуватися до зими, відремонтувати водне господарство. «Водовласники» скаржилися на розрив зв'язків з Росією, мовляв, через це замінити труби не вдалося. Що ж, Гуково з Росією аж ніяк зв'язків не равало. Однак, за словами директора муніципального підприємства «Водоканал» Сергія Пономарьова, для ремонту немає жодного погонного метра труби, а їх треба замінити не багато не мало — на двохстах кілометрах.

Та що ми все про сумне, рутинне!

## Місцеві чутки

У Ростовському театрі виступала перед «новими русскими» (а більше туди ніхто не міг пробитися) знаменита Люба Успенська. Після концерту Люба співала ще й у ресторані готелю «Інтурист», куди мали честь бути запрошені кілька акторів Ростовського академічного театру драми імені Горького. Веселилися грандіозно. Наступного дня в театрі відміни-

ли виставу «Біси», бо опасливі актори не в змозі були вийти на роботу...

Здається, аж скрізь в Україні, так і на Луганщині: ті дуже страшаються приходу до влади комуністів, а ті — націонал-демократів. Навіть розділилися у своїх побояваннях і росіяни, конкретніше — гуківці. Декотрим так і ввижається, що ось-ось у країні владу фактично захоплять американці, після цього розділять, розшматують її і «з'їдять». Америка-нець тут, звісно, не стане прези-

Та найстрашніше, чув, попереду. Написане в «Заговори сіонських мудреців» розвивається й понині. У Парижі, будімо, відбувся весівний конгрес лідерів сіоністського руху, які вирішили, не шкодуючи мільярдів доларів, відродити на півдні Росії і Кавказі зниклий ще за княжих часів Хозарський каганат, до якого з усього світу переселити не менш як двадцять мільйонів євреїв. Населення Росії при цьому шляхом владштування голоду, зниження рівня освіти зменшити до п'ятдесяти мільйонів чоловік, а громадян кавказьких країн загнати в гори, «де вони раніше тільки й жили».

Така сатанинська великомаштабна акція вже розпочалася, переконували мене. Як здається зловмисникам світового масштабу, кавказців надто багато, щоб уміститися в горах. І «змовники» приступили до «чистки». Гуками там, кого теж надто багато, — росія.

«Чистка» почалася з Чечні.

## Загинув один син, а ховали двох

Третього березня Віра Василюк і Віктор Васильович Морозови одержали страшну звістку: єдиний їхній син Олексій загинув у Чечні.

Знову — похорони, знову — пекучі сльози, знову — болічне питання: «За що?» Ні, не до Бога, скоріше — до Президента з його найближчим оточенням.

Поряд з могилою невідомого «сина» Морозових з'явилася ще одна могила — Олексія.

Але ж і той, невідомий — також чийсь син. Хтось чекає...

Як же сталася така помилка? Кого зинувачувати? Судмедекспертів? Але ж візьмемо до уваги: за один день разом з Олексієм Морозовим до моргу Ростовського військового госпіталю було доставлено триста п'ятдесят загиблих! Багатьох візуально неможливо було розпізнати. За небаченого завантаження, за традиційного пострадянського безладдя могло статися що завгодно.

Ні, не стрілочник винен.

## І знову місцеві чутки

У сусідній Воронежській області голоси виборців купували за такою таксою: «Вітерел, Росія» — 500 рублів виборцю, «Яблуко» — 1000 рублів, «Нам дім — Росія» — 2000 рублів. Пенсіонери, які заявили про своє уподобання блоку Черномірдіна, одержують талон на прийом до інспектора комітету соціального захисту.



Москва

Грозний

дентом, але насправді всіма справами заправлятиме саме він. Тим часом інші росіяни уже й тепер переконані, що Росією керують не росіяни, а «жидо-масони», які дедалі більше зміцнюють свої позиції.

Хай нікому ці думки не здадуться гарячковим плодом чиєсь хворобливої уяви. Бо таке я чув від інтелігентних мешканців не тільки Гукова, а й Москви, Ростова, Таганрога...

Що ж доводять неохочі дофоби? Президент Росії — сам єврей. Його справжнє прізвище не Єльцин, а Єльцин. Звідки такі дані, ніхто мені нічого переконливо не зміг сказати. «Гаразд», — казав я, — припустимо, насправді він був Єльцином і чомусь змінив прізвище. То хіба «Єльцин» — прізвище єврейське? Назвіть мені хоча б одного єврея з таким прізвищем. Знову у співрозмовників аргументів бракує.

Пізнався, хто є хто, про всіх кремлівських небожителів.

Для встановлення особи загиблого до моргу в Ростові направили працівників Гуківського міськвідділу народної освіти Людмилу Ішкову. Але пізнавати, хоч як це жважливо звучить, не було, власне, кого. Ішкова побачила обгорілі останки людини. Особу Олексія встановлювали, покладаючись на документи, надіслані з Грозного, свідчення військовослужбовців, які воювали поряд із загиблим.

Акт пізнання підписали й засвідчили. Шостого березня наглухо запапана цинкова труна опустилася в гуківську землю. На похоронах було мало не півміста.

Минув час. І Морозови знову одержують сповіщення з Ростовського військомату: приїжджайте на пізнання свого сина. Тепер вирушили в дорогу самі батьки.

У військовій прокуратурі судмедексперт показав Морозовим особисту справу Олексія, невеликий лист, написаний рукою мами, що зберігся. А потім провів до моргу. Батькам пізнати сина було неважко.

## Ой, гукни — не догукнешся в Гуково!..

І до кого б ви думали? До кандидатів у депутати до Державної Думи Росії. По 148-му Шахтинському виборчому одномандатному округу балотувався аж дванадцять охочих потрапити у вир великої політики великої держави. Серед них не було жодного гуківця. На запитання, чому, у відповідь чув: «А навіщо, все одно пробитися не вдасться. Ось ніхто нікого й не висуває і ніхто висуватися не хоче. Політика обридла».

Політика обридла всім, це добре видно. Фактично в Гуково діють лише дві партії: комуністична і ЛДПР Жириновського. Але й то: як діють? Компартія не має хоча б якоїсь підтримки, це — партія переважно людей похилого віку. Осередок ЛДПР у місті зародився недавно і не в час найбільшої популярності цієї партії.

Політичне поживання в Гуково (коли його мешканці гадують, що в їхньому місті існу-



# З ДОНБАСОМ

ють партії) трапляється лише у традиційні «радянські» свята. Митинги, гучні промови і прокляття на адресу державного прапора. Ні-ні, я не обмовився, я не про Україну, а саме про російське місто Гуково. У нас на митингах люди, що розмахують червоними полотнищами, таврують синьо-жовтий «бандерівський». У них розпечений чи від гучних голосів, чи від ненависті, якою ці голоси просякнуті, мікрофон проносить по «розчервоній» площі: «Доти, доки над Кремлем розвівається власіський триколірний прапор, не буде хорошого життя!»

## Свято — воно і є свято

Прапор винен. Синьо-жовтий, під яким відстояли рідну землю українські кияни. Триколір, під яким гнав армію Наполеона фельдмаршал Кутузов.

## «Поголодуєте, захисники наші!»

«Нінініні Президент і уряд, прийшовши до влади на хвилі народного шахтарського руху, кинули країну у вир нецвілюваного ринку, усунулися від розв'язання економічних та соціальних проблем...»

«Демократам-реформаторам не до здоров'я шахтарів, коли вони за вказівкою Заходу планують закрити десятки шахт, а нас, шахтарів, виставити за ворота...»

Які знайомі слова! Просто — рідна, хоча й не улюблена в даному разі стихія! І згадують вони не в Україні, а за її східним кордоном. Перше палке висловлювання належить кандидату до Держдуми, а друге — групі комуністів, які нагадують народів про ті самі вибори.

Проблеми в російських шахтарів точнісінько такі, як і в українських. І головні з них — постійні затримки з виплатою зарплатки, закриття нерентабельних шахт.

Групи гірників виробничого об'єднання «Ростовугілля» навіть оголошували голодовку з вимогою виплатити їм зарплату хоча б двомісячної давності. Колеги з «Гуковугілля» висловили їм солідарність, але доволі оригінально (можливо, й нашим шахтарям слід запозичити такий досвід). Так-от, гуківці вирішили до страйку не приєднуватися, роботи не припиняти. А щоб і їхні протести були досить вагомим, запропонували голодувати працівникам теркому профспілки, мовляв, ви — захисники інтересів трудящих, тож, будьте ласкаві, і постраждайте за наші інтереси. І що ж: працівники теркому поставили в кабінеті свого голови розкладачку й кілька днів перебували там, худучи просто на очах.

Ніхто з голоду не помер. Бо, так само, як у нас, російський уряд знайшов гроші на зарплату, гроші, котрі аж ніяк не міг знайти до початку страйків і голодовок.

Закриття шахт у Ростовській області буде істотно і відбудеться у два етапи. Врешті-решт, кількість шахтарів зменшиться на сорок п'ять тисяч чоловік, тобто на 57,6 відсотка. Зрозуміло, що така перспектива спричиняє справжню паніку не тільки в самих працівників, а й у їхніх сімей, цілих невеличких міст і селищ.

Розроблено програму диверсифікації вугільних районів. Тут плановано створити підприємства з перероблення відходів вуглевидобутку, нагромаджених у териконах, з виробництва різноманітних харчових продуктів.

Так ламається звичний спосіб життя, доводиться зраджувати професію батька, діда, прадіда... І оце в такий нестабільний час!

\*\*\*

Між нами багато спільного. Чого ж саме — радісного чи гіркого? Подумав про це і відразу зрозумів. Ідучи вулицями Гуково й побачивши на одному з будинків табличку: «Чорнобиль»...

Луганськ — Гуково Ростовської області — Луганськ.

## Водій «Швидкої» — бомж?

Понад 3,5 тисячі водіїв з України працюють на підстанціях «Швидкої допомоги» та в автобусних парках Москви. Столиця Росії прийняла їх, як то кажуть, з розкритими обіймами: адже власних не вистачає... Існує й розпорядження мера Москви з цього приводу. Та от неталпа — їхнє перебування в столиці, виявляється, не легальне. Працювати — працюй, та ані про житло, ані про прописку, хай би тимчасову, й мови немає, ані мерія, ані керівники ав-

тогосподарств нічого про це знати не хочуть. От і никають українські нелегали, а простіше кажучи, бомжі, хто як може. І стають об'єктом доскільки уваги органів правопорядку. Ледь що — штраф (110 тисяч рублів) за перебування в Москві без тимчасової прописки. А довідка з місця роботи для міліціонера — не виправдання.

На зникну: ці чоловіки з України працюють водіями на 4-й підстанції «Швидкої допомоги».

Фото Романа ДЕНИСОВА.



## За кордоном є спадок. Можливо, для Вас...

Україн'юрколегія  
(252034, м. Київ, вул. Золоті Ворота, 2-а)

### В справах про спадщину розшукує родичів

Василя МАТИЧКА, мати якого Людвіга Пулко мала рідного брата Степана Пулко та сестру Олександру Синицю, що проживали в Україні.

Петра ГРИША, який народився в Україні в 1902 році.

Петра ПУШКИ, який народився в Україні в 1911 році.

Йосипа МАЄВСЬКОГО, який народився в Україні в 1918 році.

Едварда КОПАЧА, який народився в Україні чи Польщі в 1931 році.

Георгія БОХЕНКА, який народився в 1923 році в Росії чи Україні.

### Померлих у США:

Петра Федоровича СОЛОМКА, який народився в 1923 році в с. Вовковинці, та Олександри Гнатівни Соломко, з дому Сало, яка народилася в 1902 році в тому самому селі.

Анни БАНК, мати котрої Іда (Аделя, Регіна) Лейбівна Грюнберг народилася в 1870 році в Бродях або Станіславську.

Ліуїза МЕЦІНСЬКОЇ, а саме — Ірину Іванівну (Іванівну) Ріппель-Штепу, котра народилася в Коломиї в 1904 — 1905 рр. або її низхідних.

### Померлих у Франції:

Жана (Івана) ПУАТАШЕВА, який народився в 1900 році в Бердянську, батьки — Олександр та Марія Пуаташеви.

Розі ПЕХМАН (Пейхман), яка народилася в Чернівцях в 1904 році.

Померлих у Німеччині:

Павліни ПОТОЧНОЇ (Потічної), яка народилася в населеному пункті Стариця в 1904 році.

Івана БОБАКА, який народився в Україні в 1905 році.

Клоут з дому Стародубцевої Валентини, яка народилася в Харкові в 1898 році.

Гонфріх з дому Кайзер Елеонори, яка народилася в Олександрівську в 1902 році.

### Померлих в Австралії:

Григорія Чаулія, який народився в 1920 році в Україні, а його сестра — Стефанія Ліньська проживала в Тернопільській області.

Афанасія Хоця, який народився в Україні в 1907 році в населеному пункті Рівне, батька котрого звали — Йосип, а мати — Марія з дому Кірик (Кирик).

**Зацікавлених осіб, а також осіб, яким відоме місце проживання розшукуваних, просимо повідомити про це Україн'юрколегію: Київ-34, вул. Золоті Ворота, 2-а. тел.(044) 224-16-67, факс (044) 229-28-35.**

### Акціонерне товариство «Кременчукнафтопродуктсервіс» доводить до відома власників акцій про проведення загальних річних зборів акціонерів за таким порядком денним:

1. Річний звіт про діяльність АТ «Кременчукнафтопродуктсервіс» за 1995 рік.

2. Довідка Ревізійної комісії.

3. Внесення змін до складу правління.

4. Затвердження основних напрямів діяльності АТ на 1996 рік.

5. Затвердження положень.

6. Розподіл фактичного прибутку АТ за 1995 рік, встановлення розмірів виплати дивідендів акціонерам.

Збори акціонерів відбудуться 16 лютого 1996 року о 14 годині за адресою: м. Кременчук, приміщення АТ «Кременчукнафтопродуктсервіс».

Довідки за телефонами: (05366) 4-13-30, 4-15-22. м. Кременчук.

### Пановний акціонер! Правління АТ «Полтаванаштопродукт» повідомляє вам, що збори акціонерів відбудуться 29 лютого 1996 року об 11 годині за адресою:

м. Полтава, вул. Курчатова, 15, актовий зал СІТУ № 21 (р-н Половки).

При собі треба мати:

сертифікат акцій та паспорт.

Довідки за телефонами: 4-28-74, 4-32-05.

### Открытое акционерное общество

«Лисичанский шиноремонтный завод»

сообщает, что первое общее собрание акционеров состоится в четверг,

25 января 1996 г., в 10 часов по адресу:

г. Лисичанск Луганской обл.

Лисичанский шиноремонтный завод.

Участнику собрания при себе иметь документ, подтверждающий личность.

Справки по тел. 5-29-18.

**Повідомлення про початок ліквідації СП «Торговий дім Бомбей трейдинг К».**  
Спільне українсько-британське підприємство «Торговий дім Бомбей трейдинг К» у зв'язку з початком своєї ліквідації приймає претензії у місячний термін з дня публікації даного повідомлення за адресою: м. Київ, вул. Щорса, 44, тел. 245-34-96.

**ОАО Киевская швейная фабрика «Специалмакс»**  
производит и реализует оптом и мелкими партиями швейные изделия как из тканей заказчика, так и из собственных тканей.  
Принимаем заказы на пошив и раскрой швейных изделий.  
Справки по тел.: (044) 435-12-81, 435-22-84, 435-81-82, 435-10-80, 435-10-84, факс 435-31-83.

Реклама в газеті «Голос України».  
Телефон 441-89-34, факс 449-85-62.

# Міжнародний фонд «Відродження» оголошує в 1996 році конкурси проектів за програмами:

• **Розвиток інфраструктури недержавних неприбуткових організацій в Україні**

Координатор програми Олександр Сидоренко, тел. 211-30-01

Проведення навчальних семінарів, видання інформаційно-методичних бюлетенів, навчальних посібників щодо менеджменту недержавних організацій, правового забезпечення їх діяльності.

Термін подання — до 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

Створення ресурсних (сервісних) центрів для недержавних неприбуткових організацій.

Передбачено підтримку проектів створення центрів, які б активізували народження і діяльність громадських організацій у регіонах, уможливили їм користування комп'ютерною і копіювальною технікою, факсимільним з'язком і електронною поштою.

Термін подання — до 1 червня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 вересня 1996 р.

• **«Стартові» гранти для недержавних неприбуткових організацій**

Матеріально-технічне забезпечення діяльності недержавних неприбуткових організацій надаватиметься в разі обґрунтування неможливості використання ними потужностей ресурсних (сервісних) центрів, що діють на території регіону, або ж у зв'язку з їх відсутністю. Розмір грантів, як правило, не перевищує 3 тис. дол. США. Передбачено першочергову підтримку організацій, що працюють безпосередньо на задоволення нагальних суспільних потреб людей, захищають їхні громадські права.

Термін подання — до 1 березня, 1 червня, 1 жовтня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня, 1 вересня, 1 листопада 1996 р.

• **Засоби масової інформації**

Координатор програми Сергій Таран, тел. 211-30-01

Розвиток друкованих засобів масової інформації

Плановано підтримку ініціатив редакцій газет, журналів, інформаційних та аналітичних бюлетенів щодо здійснення окремих проектів, що передбачають поглиблене висвітлення на сторінках друкованих ЗМІ проблем становлення громадянського суспільства в Україні. Програмою не передбачено фінансування заснування нових газет чи журналів.

Термін подання — до 1 квітня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 червня 1996 р.

Створення теле-, радіопрограм, поширення інформації

недрукованими ЗМІ

Передбачено підтримку проектів створення передач культурологічного і громадсько-політичного спрямування. Не розглядатимуться проекти заснування нових теле-, радіостудій, а також проекти телепередач, які тематично належать до пріоритетів інших програм МФВ.

Термін подання — до 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 листопада 1996 р.

Підвищення професійного рівня українських журналістів

Передбачено підтримку проектів короткотермінових навчальних семінарів, стажувань, здійснення комплексних навчальних програм, реалізації яких поліпшуватимуть професіоналізм співробітників українських ЗМІ.

Термін подання — до 1 квітня, 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 червня, 1 листопада 1996 р.

• **«Економічна просвіта»**

Координатор програми Ігор Селець-

кий, тел. 211-30-01

Економічна просвіта населення засобами масової інформації

Передбачено підтримку проектів, пов'язаних з просвітницькою діяльністю засобів масової інформації у висвітленні процесу економічних реформ, роз'ясненні населенню основних принципів функціонування ринкової економіки, а також проведення семінарів та «круглих столів» для обміну досвідом журналістів у висвітленні економічних проблем. Не передбачено фінансування створення нових газет, журналів, теле- та радіостудій.

Термін подання — до 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

Економічна просвіта населення шляхом проведення семінарів, «круглих столів», конференцій, організацій курсів з факсової підготовки спеціалістів, депутатів та державних службовців, підтримки діяльності методично-освітніх центрів з економічної просвіти.

Передбачено підтримку діяльності організацій, які вже ведуть просвітницьку діяльність у цій галузі, та фінансування окремих заходів, які сприяли б економічній просвіті населення.

Термін подання — до 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

Підтримка аналітично-інформаційного забезпечення економічної просвіти

Передбачено підтримку діяльності організацій, що вже ведуть роботу у цій галузі, та фінансування окремих заходів, спрямованих на відстежування перебігу економічних реформ, аналіз і прогнозування можливих наслідків ходу реформ, здійснення соціологічних досліджень громадської думки щодо розуміння та сприйняття змісту (компонентів) та методів проведення економічної реформи; конкретних заходів економічної перебудови.

Термін подання — до 1 червня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 вересня 1996 р.

• **«Місцеве самоврядування»**

Координатор програми Олександр Сидоренко, тел. 211-30-01

Підтримка становлення інститутів місцевого самоврядування як складової відкритого суспільства

Передбачено підтримку проектів, які роз'яснюватимуть ідеї самоврядування, формуватимуть уявлення про сучасні моделі ефективного місцевого управління, зокрема шляхом організації навчальних семінарів, «круглих столів» тощо, підвищуватимуть ефективність муніципального менеджменту, сприятимуть становленню законодавчої бази місцевого самоврядування в Україні.

Термін подання проектів — 1 квітня, 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 червня, 1 листопада 1996 р.

• **«Жінки і суспільство»**

Координатор програми Елла Лама, тел. 211-30-01

Розвиток інфраструктури жіночих недержавних організацій

Передбачено підтримку проектів створення інформаційної мережі жіночих організацій, соціальних служб для жінок, проведення навчальних семінарів тощо.

Термін подання — 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — 1 травня 1996 р.

Висвітлення жіночої проблематики у засобах масової інформації і комунікації

Передбачено підтримку проектів, спрямованих на аналіз ролі жінки у суспільстві і сім'ї, позитивну зміну її іміджу, висвітлення цих питань у засобах масової інформації.

Термін подання — 1 червня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 вересня 1996 р.

• **«Стартові» гранти для недержавних жіночих організацій (до 3 тис. дол. США)**

Переважа надаватиметься жіночим організаціям, діяльність яких спрямована на розв'язання нагальних потреб жіноцтва.

Термін подання — до 1 березня, 1 жовтня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня, 1 листопада 1996 р.

• **«Молодь»**

Координатор програми Владислав Касків, тел. 211-30-01

Розширення комунікаційних можливостей молодіжних організацій

Передбачено підтримку проектів, спрямованих на інтеграцію молодіжних організацій України до міжнародного молодіжного руху та інформаційного простору, членство в міжнародних молодіжних організаціях, участь у міжнародних заходах.

Термін подання — 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — 1 травня 1996 р.

Розвиток нових напрямів

молодіжного руху

Передбачено підтримку проектів, що здійснюються з метою удосконалення методики пошуку коштів, менеджменту молодіжних організацій, юридичного забезпечення діяльності, формування перспективних планів розвитку молодіжного недержавного сектора. Зокрема, плановано підтримку створення регіональних сервісних (ресурсних) центрів, які мають надавати інформаційну, консультативну та матеріально-технічну підтримку недержавним молодіжним організаціям та окремим ініціативам молоді, а також органів студентського самоврядування, діяльність яких спрямована на демократизацію навчального процесу та суспільну активізацію молоді.

Термін подання — 1 травня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — 1 липня 1996 р.

Розвиток ініціатив молоді у регіонах з низькою громадською активністю та у сільській місцевості

Передбачено підтримку і сприяння розвитку ініціатив молоді, спрямованих на розвиток громадських, творчих, культурних та інших напрямів молодіжного руху у цих регіонах.

Термін подання — 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — 1 листопада 1996 р.

Підтримка і сприяння розвитку

дитячих і підліткових ініціатив

Передбачено надання матеріально-технічної підтримки творчим, культурним дитячо-юнацьким колективам.

Термін подання — 1 травня, 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 липня, 1 листопада 1996 р.

• **«Відкрита бібліотека»**

Координатор програми Лідія Грива, тел. 216-48-55

Сприяння комплектуванню фондів провідних бібліотек України.

Проекти можуть передбачати передплату наукових періодичних видань, зокрема новітніх носіїв, видання підручників та монографічних досліджень з різних галузей науки.

Термін подання — 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

Розвиток національної бібліографії

Проекти можуть передбачати видання бібліографічних довідників, реєстрів україномовної книги та преси у фондах бібліотек, в тому числі на новітніх носіях інформації.

Термін подання — 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

Підтримка запровадження сучасних інформаційних технологій

Проекти мають сприяти впровадженню у бібліотеках новітніх інфор-

маційних технологій, які, зокрема, уможливлювали б швидкий доступ споживачів до інформаційних банків даних, об'єднання бібліотек України в єдину інформаційну мережу, створення копій унікальних видань на новітніх носіях інформації.

Термін подання — 1 липня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 жовтня 1996 р.

Сприяння поширенню міжбібліотечних зв'язків: навчання сучасних інформаційних технологій

Передбачено підтримку проектів, здійснення яких матиме значний вплив на формування стратегії розвитку бібліотечної справи в Україні, набуття бібліотечними працівниками нових знань (зокрема проведення Всеукраїнських форумів бібліотекарів, підтримка участі в навчальних семінарах, стажуваннях тощо).

Термін подання — 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня 1996 р.

• **«Видавнича справа»**

Координатор програми Любов Богорська, тел. 216-48-55

Видання наукової літератури суспільно-гуманітарного спрямування.

Передбачено підтримку видання наукової і довідкової літератури суспільно-гуманітарного спрямування.

Термін подання — до 1 березня, 1 серпня 1996 р.

Оголошення підсумків розгляду — після 1 травня, 1 листопада 1996 р.

Підтримка української видавничої серії

Передбачено підтримку видання перших книг країної видавничої серії.

Термін подання — до 1 березня 1996 р.

Оголошення підсумків — після 1 травня 1996 р.

Оголошує також проведення конкурсів:

Конкурс на краще висвітлення газетамі України процесу економічних реформ в Україні

Термін подання матеріалів — до 1 жовтня 1996 р.

Оголошення підсумків конкурсу — після 1 грудня 1996 р.

Конкурс на створення ресурсного центру громадсько-політичних та літературно-художніх журналів

Термін подання матеріалів — до 1 квітня 1996 р.

Оголошення підсумків конкурсу — після 1 червня 1996 р.

Умови конкурсів будуть надіслані на прохання редакцій газет і журналів.

Найближчим часом будуть опубліковані умови конкурсного розгляду проектів і за іншими програмами МФВ. Стежте за оголошеннями.

Докладніше інформацію про кожну з програм та вимоги до проектів, що подаються до підтримки, ви можете одержати, звернувшись до координатора відповідної програми в головну офіс Міжнародного фонду «Відродження» або ж до відділеня МФВ.

Адреси Міжнародного фонду «Відродження» та його відділень:

м. Київ, вул. Артема, 46

(044) 211-30-01, 216-48-55, факс (044) 216-76-29;

м. Дніпропетровськ, просп. К. Маркса, 35, корп. 4, кім. 40

(0562) 44-81-76, факс (0562) 44-26-31;

м. Донецьк, бул. Т. Шевченка, 25, кім. 207

факс (0622) 95-47-50;

м. Львів, вул. Матейка, 4

факс (0322) 79-70-86;

м. Одеса, вул. Кірова, 48, кв. 1

факс (0482) 24-63-37;

м. Сімферополь, вул. Героїв Сталінграда, 7-а

(0652) 48-58-97, факс (0652) 48-59-46;

м. Харків, вул. Чернишевського, 4, кв. 4

(0572) 47-01-55, факс (0572) 14-94-48.



## Жарт номера



• Аби не довелося плакати — посміяйся над собою!

Олександр ПЕРЛЮК.  
Мал. Сергія ФЕДЬКА.

## Сам дурень

Сидорчук злякано озирнувся на всі боки і натиснув кнопку дзвінка: дзвіниці!

— Хто там? — лагідно запитала за дверима Ольга Іванівна.

— Це чого, зараз я почну репетувати на весь під'їзд: голубонько, випусти, я — твій коханець! — роздратовано подумав Сидорчук і знов удав кнопку дзвінка.

— Хто там? — прагнучи викласти у це питання все своє тепло, ніжність і кохання, перепитала Ольга Іванівна.

Злий, як чорт, Сидорчук знову вперто подзвонив.

— Ну хто ж це там?  
— Дурал! — не витримав Сидорчук. Він повернувся і, наче ошпарений, вискочив із під'їзду.

Сам дурень! — парировала Ольга Іванівна. — Третій рік ходиш і ніяк не можеш посприяти тому, щоб у мой квартирі встановили телефон. І це, маючи такі регалиї і зв'язки? Але нічого, може, хоч тепер заворушишся?!

Олександр ПЕРЛЮК.

## 7 мішків гречаної вовни

## Версія

Цікаву версію історичної помилки більшовиків висула анархістка Т.Приказчикова. За її даними, відомий усім наш бронепоезд, який стояв «на запасном пути», насправді стояв на головній магістралі. Інформація про запасну колію подавалася, щоб заплутати

імперіалістичну розвідку, а заплуталися самі і пішли не тим шляхом...

## Супермагаюча сила кохання

Нарешті здійснилася довгоочікувана мрія подружжя бізнесменів Хроменків — Бог дав їм двійню. Щоб розділити, а тим і полегшити долю своєї коханої дружини, чоловік уже з 8-го тижня вагітності згодився доносити одну з майбутніх дитинко...

## Пам'ятка

Щоб не заблукати у новорічному лісі, беріть з собою бензопилу «Дружба». Пам'ятайте, що мох росте на північному боці пеняка...

## Чи знаєте ви, що...

...свою повість «Муму» І.Тургенев задумав під впливом і з метою дати відповіді на поставлені питання у творі Чернішевського «Що робити?»...

Сергій БУТАЙ.  
Мал. Геннадія СВТУХОВА.

Біля корита — хоч секунду!  
Як здобути добробут та злагоду в Україні

Високоповажні громадяни! Поки одні плачуть, інші радіють, а гумористи та сатирики кепкують з нашого сьогоднішнього, новому жанру — у вигляді законопроекту.

Не буде злагоди й добробуту в нашій Україні, люди добрі, доті, поки не викорчовимо ми все оте хижачке (засідість, пожадливості, підлість), що виростає навкруги клятого корита. А викорчовимо тоді, коли кожен свідомий громадянин піде до корита як рівний серед рівних, чесно, спокійно, чітко по черзі, за всенародно схваленими правилами. Отже, сутність мого законопроекту полягає в тому, щоб кожному дорослому громадянину України надати право і гарантії на рівноправних засадах посідати будь-які керівні державні посади, звичайно ж, у справедливо визначених термінах.

Наприклад, якщо припустити, що в Україні 30 мільйонів літєздатних громадян працездатного віку і один Президент країни, а 365 днів року дорівнює 31536200 секундам, то стає очевидним, що кожний громадянин за новим законопроектом матиме право попрацювати Президентом України десь близько однієї секунди. Мало це чи багато — питання, як кажуть, філософське, і для кожного відповідь на нього своя. Зазначу лише, що побоювання щодо захисання на права всенародно обраного Президента дещо перебільшено. Адже очевидно, що далеко не кожний громадянин України скористується своїм законним правом на посаду Президента. Ясно, що не у всіх є відповідні характерні випадки обрання, та й коптя на кшталт, щоб виринути до столиці. Отже, сподіваюсь, часу на сумління виконання своїх конституційних обов'язків вистачить усім.

Отак, за вищевизначеною схемою, можна поррахувати, що, наприклад, міністром кожному з нас можна буде попрацювати по 115 секунд, народним обранцем у Верховній Раді — 450 секунд, податковим інспектором — 15 хвилин, митником — 18 хвилин і так далі і тому подібне. Нескладно продовжити таку роботу і скласти повний перелік державних посад та відповідних термінів перебування кожної людини в новій системі повного всенародного самоврядування. Переконали, що при цьому викло-

## (Законопроект)

чатється класова, кланова, фахова, мафіозна і будь-яка інша боротьба між громадянами славної України. І якщо у деякого клепки не вистачить, аби використати свій шанс і показати, на що він здатний, то й скажеш, у такому випадку можна буде хіба що на самого себе. Адже можливості для всіх рівноправні: від кожного — за регламентом, кожному — за здібностями!

Отож прошу всіх чесних патріотів підтримати мій законопроект, і тоді всі ми разом невдовзі здобудемо жадані добробут і злагоду. І ще: особисто я проситиму півдня попрацювати директором лікiero-горілкавого заводу. І годі! Всі інші триста шістьдесят чотири за половиною дні року обіцяю чесно скінути у своїй установі. Навіть без зарплати.

Автор законопроекту Юрій БОЛЬШАК.  
Мал. Олександра ГУЦОЛА.



## Висівки

• «Для тих, хто поспішає, у Києві сьома година тридцять сім хвилин»  
(З радіоінформації)

• «Мені на думку прийшла одна думка»  
(Із розмови)

• «Те, хто ушли із цього світу, права вложити серця сьогодні не мають»  
(Із виступу по радіо)

• «Моя точка зору співпадає з Президентом»  
(З інтерв'ю)

• «Цю роботу треба поставити на ноги»  
(З радіовиступу)

• «Йду в гості, а в серці у мене голка й цусочок матері»  
(З радіоінтерв'ю випівальниці)

• «Будемо забезпечувати тих людей, які вдаються до епітетів»  
(З радіоінтерв'ю)

• «Я говорю одним оком, друге в мене хворе...»  
(З розмови)

• «Діти одержать поспішення кваліфікованого робітника встановленого зразка»  
(З радіоінтерв'ю)

• «Гверлість карандаша висувається тільки при наліччї»  
(З каталогу)

• «Меню финский дом на одного хозяина»  
(З оголошення)

• «Я також не поділяю тих людей, які вдаються до епітетів»  
(Із виступу на сесії Верховної Ради)

• «Ответственный за перемещение грузов мастер жеза испытан 06. 1992 г. Под грузом клети не стойте»  
(Напис на підйомачі)

• «Продается велосипед для женщины в хорошем состоянии»  
(З об'яви)

Анатолій ВОРФЛІК.

## Курінний рекомендує

## Торт «Ялинка»

Брати хвойне борошно, перетерти сморокви шишки, замішати на топленому смальці, додати сосисової кори, збовтати в сісовій воді і пекти дві хвилини. Готовий торт посипати зверху ялиновими голками. Давати свині.

## Торт «Зимовий»

Взяти відро чистого снігу, кубометр криги, перемішати в тайлій воді, додати кілограм снігової пудри і свіжких сніжинок. Зверху прикрасити довгими буряками. Поставити на ніч у холодильник. Подавати дуже гарячим натуралом на десерт.

## Пародія

## Поклич на могорич

Поклич мене у далек  
Своїх весняних мрій...

Вадим КРИЩЕНКО.  
(Із пісні «Поклич мене»).

Поклич мене із лантухом  
У вир кованських мрій,  
І стану не романтиком —  
Фанатиком-прагматиком.  
Люблю я рюк твій.  
Гарнесьню поклич  
(Рожевий день згаса),  
Поклич мене на могорич:  
Є свіжа ковбаса.

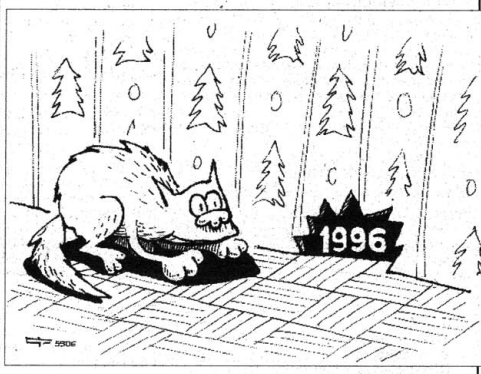
Із лантуха,  
Мой райду, а,  
Ковбасний лине дух.  
На чарочку,  
Циганочко,  
До тебе я приїду.  
Ковбаско,  
Мов казкою,  
Я стежу простілю  
До першого «люблю».  
У гості кли, маленька,  
Мене і ковбасу —  
І я тобі сухеньку  
Й мокреньку принесу.  
Майорі і картинно  
Поклич мене у рюк,  
Де райдуга базарна,  
Димок і могорич.  
Гукни мене, кохана,  
На могорич поклич!

Володимир СЕМЕНО.  
Подтава.

БІЛЯ  
МИШИНОЇ НІРКИ

Зажурився чорний кіт:  
— Їсти хочеться,  
аж гірко, —  
Вже давно звело живіт.  
Не вилазять  
миші кліяті,  
Обійма дрімота й сон.  
Засвітилось  
раптом в хаті,

Увімкнув  
хтось «Електрон».  
Плюнув в нірку:  
«Вже не рано.  
Ще, дурний,  
ось тут засну,  
Побіжу собі й з екрана  
Трохи «Віскасу» юхнуху».  
Леонід КУЛІШ-ЗІНЬКІВ.

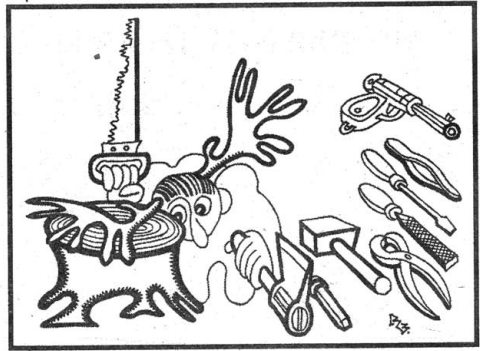


Мал. Сергія ФЕДЬКА.

# Невдале партійне полювання

## Пам'ятник зрадливій дружині

Мал.Володимира ВАСЬКОВЦЕВА.



Криниця,  
де вода  
кип'ятиться

Хочете — вірте, хочете — перевірте, але за кілька ночей до Різдва вода в одній з криниць села Якубова Долинського району на Івано-Франківщині враз стала гарячою. Її температура — 50—60 градусів. Проведені в лабораторії місцевого газопереробного заводу

досліді засвідчили: вода кристально чиста, смачна, відповідає усім санітарним нормам, лише гаряча. А от чому і як стає такою у цю студену пору, дадуть відповідь спеціалісти, які зайнялися дослідженням факту, повідомляє Укрінформ.

КП № 1 від 18.09.1990 р.

Мал. Геннадія ЄВТУХОВА.

## Ковток повітря з красивої пляшки

Багато у ваччя театральних курйозів, але такого по-бачити не доводилося. С у кіпськом театрі на Подолі хороша вистава з старавського жыття «Літо і дим». Выходок, про який ідеться, стався під час тієї виставы наприкінці минулого року. Осекілі п'єса американска, а в неї режисніт підбавоно відповідніт, в тім числі і пляшкы з-під спиртного. Одна така пляшка — красна, але порожня — стояла собі біля порталю. Якраз шльуха чупидона лірична сцена, і раптом у залі піднявся якийсь чоловічок надувати і зачаровано рушав на сцену. Він з усієї сили намагався бути непотімніт, ішов навшпинькы і притупившись, і не було тм смішніше — зал там маленький, видно кшче несе. Публика заммерла. Чоловічок тим часом добрався до порталю, взяв пляшку і навшпинькы подався на своє місце. Публика терпівала його і обличчя, воно сяяло щастям. Але тут... Пляшка була вогняна, то пляшка порожня, і вогонь з'явився, і з'явився гіркм розчаруванню всім глядач. Вони не витрудили з залу, дали досидіти до кінця виставы, навіть допомогли знайти вихід на вулицю. Але пляшку відбави — режисніт все-таки, згодиться це не раз...

## Святковий настрій — справа тонка

**СОЦІОЛОГІЧНА** служба **«СОЦІС-ГЕЛАН»** провела опитування в усіх регіонах України. Одним із запитань було ставлення до свята Нового року.

Аналіз відповідей свідчить, що, всупереч негараздам буднів, найулюбленішими святами нашого народу залишаються Новий рік і Різдво (відповідно 49 та 17 відсотків). Віддають перевагу своєму дню народження 16 відсотків.

Три чверті опитаних воліють зустрічатися прийдешній у сім'ї, а 15 відсотків — у колі друзів. Кожний десятий не пов'язує святкування Нового року з певними традиціями і тому зустрічає його, як випадє. Дуже рідко (в межах кількох відсотків) наші громадяни відзначають Новий рік на лоні природи, з колегами по роботі або в кафе чи ресторані.

А яке справжнє свято без подарунків? Більш як половина респондентів зазначила, що їм найдорожче не конкретний подарунок, а увага. Серед найпоширеніших подарунків-певного «лідера» фактично немає. Найчастіше згадуються квіти, книги, добрий коньяк та цукерки.

чиста, смачна, відповідає усім санітарним нормам, лише гаряча. А от чому і як стає такою у цю студену пору, дають відповідь спеціалісти, які зайнялися дослідженням факту, повідомляє Укрінформ.

# ПЕС МАРАДОНА, ЩО ЛЮБИТЬ ФУТБОЛ

Фото автора.

**Фото автора.**

**«Прошу  
приняты...»**

З видавничих причин книга Гарафінні Маковій «Прошу прийняти...», яку обіцяно донести до рук читачів до кінця грудня, затримується до лютого.

Тож, поки книга у наборі, оголошується додаткова передплата до 2 лютого включно. Хто бажає мати книжку, де Гарасина Маковий розповідає, від чого в нашому житті трапляються лиха і як їх обминути, може передкати 900 тисяч карбованців на рахунок видавництва, де книжка має вийти:

Р/р 467527 МФО 336451 КФКВ  
«Західбудгазбанк» АТ «Коломийська  
друкарня ім. Шухевича». За книгу  
«Прошу прийняти...»

Івано-Франківська область, м. Коло-  
мия

Чітко вказуйте зворотну адресу, а довідку про сплату надсилайте за адресою: м. Чернівці, вул. Нечуя-Левицького, 8/1, товариство «Факел», Олександрівське Новому.

Тут ви можете замовити 12 розмов Олександра Нового з Гарафіною Маковій у 6 касетах.

- ◆ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ◆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ◆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів  
на тиждень  
(крім неділі й понеділка  
українською і  
російською мовами.  
Індекс 60955.  
Тираж 334825

Комбінат друку видавництва «Преса України».  
252047, Київ-47,  
проспект Перемоги, 50.  
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0  
Зам. 0311007.